

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH
T U W

**OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA
„BEZPIECZNA ZAGRODA”**

KARTA INFORMACYJNA *)
DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA „BEZPIECZNA ZAGRODA”

LP	Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
1.	Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 1 ust. 3-9, § 2, § 3, § 4, § 9, § 10, § 14, § 15, § 16, § 17, § 18, § 19, § 20, § 22, § 23, § 24, § 25, § 27, § 28, § 29, § 31, § 32, § 33, § 35, § 36, § 38, § 40, § 42, § 43 ust. 1, 3, 6, § 44 ust. 1-2, 4-5, § 45 ust. 1-2, 4, § 46 ust. 1-2, 4-5, 9, 11-12, § 47 ust. 1-3, 5, 7-9, § 48 ust. 1, 4-5, § 49 ust. 1-3 i 6, § 50 ust. 1-5, 11, § 51 ust. 1-2, 5, § 52 ust. 1-2, 4-6, 15, § 53 ust. 1, 3-5, 13-14, § 54 ust. 1-6, § 55 ust. 1-4, § 56 ust. 1-2, § 57 ust. 1-8, 12, 14-20, § 58 ust. 1-4, 6, 8-10.
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 2 pkt 18), § 4, § 9 ust. 7 i 19, § 14 ust. 5 i 6, § 16 ust. 4, § 17 ust. 3, § 18 pkt 2)-4), § 19 ust. 10 i 11, § 20, § 21, § 23 ust. 9, § 25 ust. 2-5, § 26, § 29 ust. 2 i 3, § 30, § 33 ust. 3-4, § 34, § 36 ust. 3-7, § 37, § 39, § 41, § 43 ust. 2, 4-5, 7, § 44 ust. 3, § 45 ust. 3, § 46 ust. 3, 7-8, 10, § 47 ust. 5-6, § 48 ust. 2-3, § 49 ust. 4-5, § 50 ust. 6-10, 51 ust. 3-4, § 52 ust. 3, 7-14, § 53 ust. 6, 9-13, § 54 ust. 6-12, § 55 ust. 5-10, § 56 ust. 3-4, § 57 ust. 9-11, 13, § 58 ust. 5, 7.

*) Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

**TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH**
T U W

SPIS TRECI

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 1	Postanowienia ogólne	3
§ 2	Definicje	3
§ 3	Przedmiot umowy ubezpieczenia	6
§ 4	Wyłączenia ogólne z zakresu ubezpieczenia	6
§ 5	Zawarcie umowy ubezpieczenia	7
§ 6	Czas trwania odpowiedzialności Towarzystwa	7
§ 7	Składka ubezpieczeniowa	7
§ 8	Obowiązki Towarzystwa	7
§ 9	Obowiązki Ubezpieczającego i Ubezpieczonego	7
§ 10	Wypłata odszkodowania	9
§ 11	Roszczenia regresowe	9
§ 12	Rozpatrywanie reklamacji	9
§ 13	Rozwiązywanie sporów	9

ROZDZIAŁ II – UBEZPIECZENIE MIENIA

§ 14	Ubezpieczenie od pożaru i innych zdarzeń losowych	9
§ 15	Ubezpieczenie od powodzi	10
§ 16	Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, rozboju ulicznego oraz kradzieży	10
§ 17	Ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia	10
§ 18	Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia mienia	10
§ 19	Suma ubezpieczenia	10
§ 20	Limity odpowiedzialności	11
§ 21	Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia mienia	11
§ 22	Wymagane zabezpieczenia	12
§ 23	Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	12

ROZDZIAŁ III – UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

§ 24	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	13
§ 25	Suma gwarancyjna i limity odpowiedzialności	13
§ 26	Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym	14
§ 27	Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	14

ROZDZIAŁ IV – UBEZPIECZENIE OCHRONY PRAWNEJ

§ 28	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	14
§ 29	Suma ubezpieczenia	14
§ 30	Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej	14
§ 31	Ustalenie wysokości odszkodowania	15

ROZDZIAŁ V – UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘLIWYCH WYPADKÓW (NNW)

§ 32	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	15
§ 33	Suma ubezpieczenia	15
§ 34	Wyłączenia z zakresu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków	15
§ 35	Wymagane postępowanie	15
§ 36	Ustalenie wysokości świadczenia	15
§ 37	Tabela urazów ciała dla potrzeb ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków „Bezpieczna Zagroda”	16

ROZDZIAŁ VI – UBEZPIECZENIE UPRAW

§ 38	Przedmiot i zakres ubezpieczenia	16
§ 39	Suma ubezpieczenia	16
§ 40	Obowiązki Ubezpieczonego	17
§ 41	Wyłączenia z zakresu upraw	17
§ 42	Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania	17

ROZDZIAŁ VII – KLAUZULE DODATKOWE

§ 43	Klauzula nr 1 – rozszerzenie zakresu ubezpieczenia budynków rolniczych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego	17
§ 44	Klauzula nr 2 – ubezpieczenie szkód spowodowanych przez przenikanie wody z gruntu	18
§ 45	Klauzula nr 3 – ubezpieczenie kosztów poszukiwania przyczyny powstania szkody	18
§ 46	Klauzula nr 4 – ubezpieczenie nakładów inwestycyjnych	18
§ 47	Klauzula nr 5 – ubezpieczenie mienia na tarasie i w ogrodzie	18
§ 48	Klauzula nr 6 – ubezpieczenie szkód spowodowanych przez zwierzęta dzikie	19
§ 49	Klauzula nr 7 – ubezpieczenie kosztów wynajmu lokalu i pomieszczeń zastępczych	19
§ 50	Klauzula nr 8 – ubezpieczenie przeniesienia sprawy elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia	19

§ 51	Klauzula nr 9 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej kombajnisty	19
§ 52	Klauzula nr 10 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia usług agroturystycznych	20
§ 53	Klauzula nr 11 – ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków turystów	20
§ 54	Klauzula nr 12 – ubezpieczenie uli pszczelich oraz pszczół	21
§ 55	Klauzula nr 13 – ubezpieczenie pszczół od padnięcia	21
§ 56	Klauzula nr 14 – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pszczelarza	21
§ 57	Klauzula nr 15 – ubezpieczenie domu letniskowego	22
§ 58	Klauzula nr 16 – ubezpieczenie nagrobka	23

ROZDZIAŁ I – POSTANOWIENIA WSPÓLNE

Postanowienia ogólne

§ 1

- Ogólne warunki ubezpieczenia „Bezpieczna Zagroda” – zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, zwane dalej Towarzystwem z Ubezpieczającym na zasadach określonych tymi warunkami.
- Umowy ubezpieczenia zawiera się z Członkami Towarzystwa. Towarzystwo może zawierać umowy ubezpieczenia także z osobami niebędącymi Członkami Towarzystwa.
- W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU, z zastrzeżeniem, że wszelkie zmiany będą odnotowane na polisie lub w dodatkowych klauzulach do umowy ubezpieczenia pod rygorem ich nieważności.
- Ubezpieczeniem objęte są tylko te przedmioty ubezpieczenia, które wskazano w umowie ubezpieczenia z określeniem sumy ubezpieczenia i miejsca ubezpieczenia.
- Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek. W takim przypadku postanowienia niniejszych OWU dotyczą Ubezpieczonego odnoszą się odpowiednio do Ubezpieczającego.
- W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w § 9 spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
- Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na cudzy rachunek Ubezpieczający zobowiązuje się do przekazania Ubezpieczonemu OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia, natomiast Towarzystwo na życzenie Ubezpieczonego zobowiązane jest udzielić mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia i OWU w zakresie, w jakim dotyczy jego praw i obowiązków.
- Zawiadomienia i o świadczenia, jakie w związku z umową ubezpieczenia składane są przez strony tej umowy, mogą być dokonywane na piśmie albo drogą elektroniczną, jeżeli Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony wyraził na to zgodę.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego, Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Prawa Budowlanego, Ustawy o ochronie danych osobowych oraz inne obowiązujące przepisy prawa polskiego.

Definicje

§ 2

Określenia użyte w OWU oznaczają:

- antyki** – przedmioty dawne o wartości zabytkowej, których wiek przekracza 100 lat i wartość jest określana na podstawie aktualnej wyceny rzeczoznawców posiadających uprawnienia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ekspertów domów aukcyjnych, historyków sztuki zrzeszonych w Stowarzyszeniu Historyków Sztuki lub osób będących biegłymi sędziami,
- budowle** – objekty budowlane trwałe związane z gruntem niebędące budynkami wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiące całość techniczną i użytkową w tym: wiaty, silosy, ogrodzenia, bramy, podjazdy, szklarnie ogrodowe, ogrody zimowe i oranżerie o powierzchni nie większej niż 100 m², zabudowy basenów, słupy oświetleniowe oraz objekty małej architektury tj. objekty znajdujące się na terenie tego samego siedliska, spełniające funkcje ozdobne lub rekreacyjne, takie jak murki ogrodowe, pergole, altany, fontanny, baseny, korty i boiska, piaskownice, grille murywane, huftawki, drabinki i zjeżdżalnie,

- 3) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wybudowany i oddany do użytkowania zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami prawa, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach wraz z instalacjami i urządzeniami budowlanymi tj. urządzeniami technicznymi związanymi z budynkiem, zapewniającymi możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem (w tym studnie i instalacje studzienne, osadniki, stacjonarne zbiorniki na gaz płynny i paliwa płynne, pompy ciepła), baterie i kolektory słoneczne, systemy fotowoltaiczne oraz stałe elementy wykończeniowe, stanowi całość techniczną i użytkową,
- 4) **budynek gospodarczy** – trwale związany z gruntem budynek wolnostojący przeznaczony na cele gospodarcze, a także garaż wolnostojący,
- 5) **budynek mieszkalny** – budynek przeznaczony na cele mieszkalne, przy czym garaż stanowiący jedną część z budynkiem mieszkalnym jest traktowany jako jego integralna część i jest współubezpieczony z budynkiem mieszkalnym,
- 6) **deszcz nawałny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4 ustalonym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody bierze się pod uwagę stan faktyczny i jej rozmiar w miejscu ich powstania, wiadczący wyraźnie o działaniu deszczu nawałnego; pojedyncze szkody przyjmuje się za spowodowane przez deszcz nawałny, gdy w najbliższym siedlisku stwierdzono jego działanie,
- 7) **dewastacja** – celowe uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia dokonane przez osoby trzecie,
- 8) **dym i sadza** – zawiesina cząstek białych bezpośrednim skutkiem: a) spalania, która nagle wydobywa się z urządzeń znajdujących się w miejscu ubezpieczenia, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi przy sprawnym działaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających, b) pożaru, niezależnie od miejsca jego powstania,
- 9) **dzieła sztuki** – przedmioty o wartości artystycznej, historycznej lub muzealnej, dzieła plastyczne (obrazy, kolarstwo, ikony, malowidła, grafiki, rysunki, rzeźby, posągi, meble) oraz dzieła rzemiosła artystycznego i sztuki ludowej, których wartość jest określana na podstawie aktualnej wyceny rzeczoznawców posiadających uchwały Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ekspertów domów aukcyjnych, historyków sztuki zrzeszonych w Stowarzyszeniu Historyków Sztuki lub osób będących biegłymi specjalistami,
- 10) **fala ponaddwukrotna** – bezpośrednie działanie fali ciśnieniowej wywołanej przez statek powietrzny przekraczający barierę dwukrotną,
- 11) **grad** – opad atmosferyczny w postaci bryłek lodu,
- 12) **gospodarstwo rolne** – obszar użytków rolnych, łąk, gruntów pod stawami oraz gruntów pod zabudowaniami, niezależnie od powierzchni, stanowiący własność lub będący w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego,
- 13) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowania, elementów urządzeń formujących, cianek szczelnych i obudowy wykopów, w wyniku nagłej samostnej utraty wytrzymałości jego elementów konstrukcyjnych takich jak fundamenty, ciany, podłogi, sufity, przy czym nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadający się do naprawy lub wymiany oraz uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych, a także awaria instalacji,
- 14) **Klient** – Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia,
- 15) **kradzieże stałych elementów wykończeniowych zewnątrz trzypiętowego budynku mieszkalnego lub gospodarczego** – zabór mienia w celu jego przywłaszczenia po uprzednim usunięciu go siłą lub przy pomocy narzędzi,
- 16) **kradzieże z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie dokonania zabioru mienia z pomieszczeń zabezpieczonych zgodnie z postanowieniami dotyczącymi zabezpieczeń określonymi w OWU, po uprzednim usunięciu ich siłą lub przy pomocy narzędzi pozostawiających ślady włamania na istniejących zabezpieczeniach lub po otworzeniu istniejących zabezpieczeń przy użyciu podrobionego lub dopasowanego klucza lub klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku lub rozboju ulicznego (poza miejscem ubezpieczenia),
- 17) **lawina** – gwałtowne zsuwanie lub staczanie się masy niegdy, lodu, skał, kamieni lub ziemi ze zboczy górskich,
- 18) **limit odpowiedzialności** – kwota zawierająca się w sumie ubezpieczenia lub sumie gwarancyjnej, ograniczająca odpowiedzialność Towarzystwa dla danego rodzaju mienia lub zdarzeń ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia, na które udzielono ochrony ubezpieczeniowej,
- 19) **materiały i zapasy** – pasze (nie będące ziemiopłodami), odżywki dla zwierząt oraz zakupione na użytek własny materiały budowlane, materiały opałowe, części zapasowe, nawozy sztuczne i rodki ochrony roślin, itp., pod warunkiem ich składowania i przechowywania zgodnie z wymogami przewidzianymi dla danego rodzaju mienia,
- 20) **miejsce ubezpieczenia**:
a) dla budynków – miejscem ubezpieczenia jest budynek mieszkalny, budynek gospodarczy położony na terenie siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
b) dla budowli – teren siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
c) dla ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych, z wyjątkiem przedmiotów określonych w pkt d) – miejscem ubezpieczenia jest budynek mieszkalny i gospodarczy na terenie siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
d) dla przedmiotów wartościowych, wartościowych, sprzętu gospodarstwa domowego, audiowizualnego, komputerowego, fotograficznego, optycznego, telefonicznego, nośników danych (w tym pendrive, odtwarzacze MP3, MP4), urządzeń do nawigacji GPS, instrumentów muzycznych – miejscem ubezpieczenia jest wykończony budynek mieszkalny na terenie siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
e) dla mienia zwanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego – miejsce ubezpieczenia uzależnione jest od wybranego przez Ubezpieczającego wariantu ubezpieczenia, tj. Wariantu siedlisko lub Wariantu gospodarstwo lub Wariantu pełnego,
f) w ubezpieczeniu rozboju ulicznego (poza miejscem ubezpieczenia) Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za zdarzenia powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
g) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za zdarzenia powstałe na terenie całego świata z wyjątkiem Kanady i USA,
h) w ubezpieczeniu ochrony prawnej ochroną objęte są zdarzenia powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
i) w ubezpieczeniu NNW ochroną objęte są następstwa nieszczęśliwych wypadków powstałych na terenie całego świata,
- 21) **mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego** – ziemiopłody, zwierzęta gospodarskie, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy,
- 22) **nieszczęśliwy wypadek** – zdarzenie nagłe, wywołane przyczyną zewnętrzną, nie wynikające ze stanu zdrowia, zaistniałe w okresie odpowiedzialności Towarzystwa, w wyniku którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli doznał obrażeń ciała lub które spowodowały zgon; w rozumieniu niniejszych OWU za nieszczęśliwy wypadek uważa się również zawał serca i udar mózgu, jakimi występowały w Ubezpieczonym,
- 23) **odmrozenie** – uszkodzenie skóry, tkanek podniebnych na skutek działania niskiej temperatury,
- 24) **oparzenie** – uszkodzenie termalne tkanek,
- 25) **osoba bliska** – małżonka, matka, konkubina, dzieci (w tym przysposobione lub przyjęte na wychowanie), pasierb, rodzice, ojczym, macocha, teściowie, przysposobiacze, dziadkowie, wnuki, rodzeństwo, zięciowie, synowie oraz osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 26) **osoba trzecia** – osoba niebędąca Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym,
- 27) **osuwanie się ziemi** – ruch ziemi na stokach lub zboczach naturalnych, nie spowodowany działalnością człowieka,
- 28) **poraenie przedem** – działanie prądu elektrycznego powodujące śmierć lub konieczność uboju porażonego zwierzęcia gospodarskiego,
- 29) **powód** – zalanie terenu w następstwie:
a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących oraz w zbiornikach wodnych,
b) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i pagórkowatych,
c) podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych spowodowanego przez sztorm,
- 30) **pożar** – działanie ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał poza paleniskiem i rozprzestrzenił się o własnej sile,
- 31) **przepięcie** – gwałtowna zmiana napięcia w sieci elektrycznej powodująca uszkodzenie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia,
- 32) **rabunek** – zabór ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych w miejscu ubezpieczenia w celu przywłaszczenia, po zastosowaniu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub osób przebywających w miejscu ubezpieczenia lub z doprowadzeniem ich do stanu nieprzytomności lub bezbronności,
- 33) **reklamacja** – wystąpienie skierowane do Towarzystwa przez jego Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Towarzystwo,
- 34) **rozbój uliczny (poza miejscem ubezpieczenia)** – zabór mienia wskazanego w § 16 ust. 2 poza miejscem ubezpieczenia w celu przywłaszczenia, po zastosowaniu przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia wobec Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub z doprowadzeniem ich do stanu nieprzytomności lub bezbronności,

- 35) **rucho mo ci domowe** – nast puje ce grupy przedmiotów znajduj ce si we wn trz budynku wskazanego jako miejsce ubezpieczenia w umowie ubezpieczenia:
- meble, dywany, wykładziny podłogowe, yrandole, kinkiety i lampy, urz dzenia i przedmioty słu ce do prowadzenia gospodarstwa domowego,
 - zapasy gospodarstwa domowego,
 - odzie , obuwie, ksi ki, przedmioty wspólne go i osobistego u ytku, wózki dzieci ce,
 - sprz t gospodarstwa domowego, audiowizualny, komputerowy, fotograficzny, optyczny, telefoniczny, no niki danych (w tym pendrive, odtwarzacze MP3, MP4), urz dzenia do nawigacji GPS, instrumenty muzyczne,
 - przedmioty warto ciowe tj. dzieła sztuki, antyki, bi uteria, kamienie szlachetne, perły, przedmioty wykonane w cało ci lub w cz ci ze złota, platyny lub srebra, medale, numizmaty, bro i trofea my liwskie, futra naturalne,
 - warto ci pieni ne tj. krajowe i zagraniczne znaki pieni ne (gotówka), dokumenty zast puje ce w obrocie gotówk , elektroniczne instrumenty płatnicze (w tym karty płatnicze i kredytowe), bilety na rodki publicznego transportu zbiorowego, karty telefoniczne,
 - dokumenty tj. dowód osobisty, paszport, dowód rejestracyjny pojazdu, prawo jazdy, wiadectwo, dyplom, certyfikat potwierdzaj cy uprawnienia zawodowe, akt notarialny, decyzja administracyjna,
 - sprz t turystyczny, sportowy, rowery, sprz t rehabilitacyjny, wózek inwalidzki, chodzik, kule, laska, proteza ortopedyczna, orteza, holter, implant limakowy, aparat słuchowy, pompa insuliniowa, glukometr, ci nieniomierz,
 - lotnie i parolotnie oraz drobny sprz t pływaj cy tj. deski surfingowe z aglem i bez agla, kajaki, rowery wodne, łódzie wiosłowe i pontony, z wył czeniem ich silników,
 - ro liny doniczkowe, akwaria, terraria, zwierz ta domowe, narz dzia, dodatkowy komplet kół lub opon sezonowych, foteliki samochodowe dla dzieci, бага niki montowane na samochodzie,
- 36) **sejf** – schowek stalowy wbudowany w mur lub trwałe przymocowany do podłó a/sufitu lub ciany i posiadaj cy zamek atestowany lub szafa stalowa o ci arze co najmniej 200 kg zamylkana na zamek z atestem,
- 37) **siedlisko** – działka pod budynkami wchodz cymi w skład gospodarstwa rolnego, obejmuj ca tak e przestrze komunikacyjn (podwórze, dojazdy) oraz ogród przydomowy,
- 38) **silny wiatr** – działanie wiatru o pr dko ci nie mniejszej ni 17,5 m/s stwierdzonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; w przypadku braku stacji pomiarowej w miejscu szkody bierze si pod uwag stan faktyczny i jej rozmiar w miejscu ich powstania, wiadczy cy wyra nie o działaniu silnego wiatru; pojedyncze szkody przyjmuje si za spowodowane przez silny wiatr, gdy w najbli szym s siedztwie stwierdzono jego działanie,
- 39) **sporty o charakterze wyczynowym** – sporty uprawiane celem osi gni cia we współzawodnictwie na imprezach sportowych jak najlepszych wyników oraz materialnych korzy ci; tak e ka dy sport uprawiany zawodowo, w tym wiczenia i rywalizacja na treningach,
- 40) **sporty wysokiego ryzyka** – sporty, których uprawianie wi e si z osi ganiem silnych emocji i dozna , alpinizm (tak e wspinaczka skałkowa i lodowa), udział w wyprawach i ekspedycjach do rejonów o ekstremalnych warunkach przyrodniczych lub klimatycznych, baloniarstwo, eksploracja jaski , jazda ekstremalna: pojazdem mechanicznym lub rowerem lub na nartach, lotnictwo, nurkowanie, parolotniarstwo, motolotniarstwo, skoki bungee, spadochroniarstwo, spływy górskie, sporty motorowe i motorowodne, sporty walki, szybownictwo, parkour, rafting, zorbing, cliff jumping, rock jumping,
- 41) **sprz trolniczy:**
- niezarejestrowane pojazdy: kombajny, ci gniki rolnicze i przycepy rolnicze oraz inne maszyny samobie ne, z wył czeniem pojazdów typu Quad,
 - narz dzia i urz dzenia stosowane do wykonywania czynno ci i zabiegów technologicznych w procesie produkcji rolnej,
- 42) **stałe elementy wyko czeniowe** – zamontowane lub zabudowane na stałe:
- stałe elementy wyko czeniowe we wn trzne – powłoki malarskie, tynki we wn trzne ciany i sufitów, przegrody i cianki działowe, glazura, terakota, tapety i inne okładziny cian, podłóg, schodów, sufitów i słupów, stolarka drzewiowa i okienna wraz ze szkleniem i zamkami ciami, zabezpieczenia przeciwwłamaniowe drzwi i okien (w tym kraty okienne i drzwiowe, rolety i aluzje przeciwwłamaniowe), meble wbudowane, meblo cianki, zabudowy wn k, pawlaczy i cian, obudowy instalacji i grzejników, sufity podwieszane wraz z zamontowanymi w nich elementami (w tym oprawy o wietlenia i wentylatorów), urz dzenia stanowi ce osprz t do instalacji (w tym elementy urz dze wodno-kanalizacyjnych tj. krany, baterie, armatura łazienkowa, piece centralnego ogrzewania, kuchenki gazowe i elektryczne, wkłady kominkowe, klimatyzatory, urz dzenia i czujki alarmu) oraz przeno ne piece i kominki,
 - stałe elementy wyko czeniowe zewn trzne – rynny i rury spustowe, parapety zewn trzne, zabudowy balkonów, loggi lub tarasów, balustrady, zewn trzne elementy o wietleniowe, anteny wszelkiego rodzaju (w tym satelitarne, telewizyjne i radiowe), markizy, kraty, rolety i okiennice, natynkowe elementy instalacji: odgromowej, alarmowej, domofonowej, wideodomofonowej, klimatyzacji, jak równie inne elementy na stałe zwi zane z budynkiem,
- 43) **stopie zu ycia technicznego** – okre lona w procentach zmiana stanu technicznego przedmiotu ubezpieczenia zale na od okresu eksploatacji, jako ci wykonania, trwało ci zastosowanych materiałów i elementów,
- 44) **szkoda na osobie** – uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub mier na skutek zdarze ubezpieczeniowych obj tych ubezpieczeniem,
- 45) **szkoda rzeczowa** – utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia powstała na skutek zdarze ubezpieczeniowych obj tych ubezpieczeniem,
- 46) **nieg i łód** – bezpo rednie działanie ci aru niegu lub lodu na ubezpieczone mienie albo przewrócenie si pod wpływem ci aru niegu lub lodu mienia s siaduj cego na ubezpieczone mienie,
- 47) **rodki pomocnicze i ortopedyczne** – niezb dne w procesie leczenia nast pstw nieszcz liwych wypadków rodki wspomagaj ce, zalecone przez lekarza,
- 48) **trz sienie ziemi** – gwałtowne, niewywołane działaln ci człowieka zaburzenie systemu równowagi we wn trzu ziemi, któremu towarzyszy wstrz sy i drgania gruntu,
- 49) **ubezpieczaj cy** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieb d ca osob prawn , której odr bna ustawa przyznaje zdolno prawn , która zawarła umow ubezpieczenia na podstawie OWU i zobowi zana jest do zapłaty składki ubezpieczeniowej,
- 50) **ubezpieczony** – osoba, na której rachunek została zawarta umowa ubezpieczenia na podstawie OWU,
- 51) **udar mózgu** – (TIA – *transient ischaemic attack*) trwałe, trwaj ce minimum 24h, uszkodzenie tkanki mózgowej przebiegaj ce nagle, powstałe w wyniku uszkodzenia naczy krwiono nych lub zaburze przepływu krwi (zakrzep, zator, krwotok), z wyj tkiem przemijaj cych epizodów kr eniowo-mózgowych, trwaj cych krócej ni 24 godziny i niepozostawiaj cych trwałych nast pstw neurologicznych,
- 52) **uderzenie pioruna** – nast pstwa bezpo redniego wyładowania atmosferycznego pozostawiaj ce ludy na ubezpieczonym obiekcie lub na obiekcie, w którym znajduj e ubezpieczone mienie,
- 53) **uderzenie pojazdu** – uderzenie pojazdu l dowego, nieb d cego w prawnym posiadaniu Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostaj cych z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, ani nieb d cego w ich u ytkowaniu w momencie powstania szkody,
- 54) **upadek drzew lub masztów** – przewrócenie si w cało ci lub upadek oderwanych cz ci na ubezpieczone mienie: drzew, masztów, słupów, latarni, kominów i innych budowli, je eli na Ubezpieczonym i osobach bliskich pozostaj cych z nim we wspólnym gospodarstwie domowym nie spoczywał obowi zek ich konserwacji,
- 55) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe l dowanie statku powietrznego, a tak e upadek jego cz ci lub przewo onego ładunku,
- 56) **Uprawniony** – osoba upowa niona pisemnie przez Ubezpieczonego albo z mocy prawa do odbioru odszkodowania lub wiadczenia z tytułu szkody obj tej ubezpieczeniem; w przypadku ubezpiecze odpowiedzialno ci cywilnej za Uprawnionego z umowy ubezpieczenia uwa a si równie poszkodowanego,
- 57) **warto mienia:**
- odtworzeniowa** – warto odpowiadaj ca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego ale nie ulepszego:
 - dla budynków, budowli i stałych elementów wyko czeniowych
 - warto odpowiadaj ca kosztom naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzgl dnieniem takich samych lub najbardziej zbli onych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów lub zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbli onych parametrach technicznych w oparciu o ogólnopolskie oferty sprzeda y,
 - dla rucho mo ci domowych – warto odpowiadaj ca kosztom naprawy, zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbli onych parametrach technicznych w oparciu o ogólnopolskie oferty sprzeda y,
 - rynkowa** – warto odpowiadaj ca cenie zakupu mienia mo liwej do uzyskania na rynku lokalnym,
 - rzeczywista** – warto odtworzeniowa pomniejszona o stopie zu ycia technicznego,
- 58) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem si gazów, pyłów, pary lub cieczy, wywołanym ich wła ciwo ci rozprzestrzeniania si ; w odniesieniu do naczy ci nieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania zdarzenia za wybuch jest, aby ciany tych naczy i zbiorników uległy rozdziarceniu w takich rozmiarach, i wskutek uj cia gazów, pyłów, pary lub cieczy nast piło nagłe wyrównanie ci nie ; za wybuch uwa a si równie implozj polegaj c na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu pró niowego b d cego pod ci nieniem zewn trznym,

- 59) **zabezpieczenia elektroniczne** – system alarmowy zało ony przez autoryzowan firm i serwisowany zgodnie z instrukcj u ytkowania, chroni cy wszystkie pomieszczenia, w których znajduje si przedmiot ubezpieczenia:
 - a) alarm lokalny z monitoringiem – system sygnalizacji miejscowej przeznaczony do ochrony przed włamaniem, składaj cy si z elektronicznej centralki, czujników, zewn trznego sygnalizatora akustycznego i optycznego oraz z systemu urz dze zapewniaj cych powiadomienie licencjonowanej agencji ochrony oraz przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia,
 - b) alarm lokalny – system sygnalizacji miejscowej przeznaczony do ochrony przed włamaniem, składaj cy si z elektronicznej centralki, czujników oraz zewn trznego sygnalizatora akustycznego i optycznego,
 - c) monitoring – system urz dze przeznaczony do ochrony przed włamaniem zapewniaj cy powiadomienie licencjonowanej agencji ochrony oraz przybycie załogi interwencyjnej do miejsca ubezpieczenia,
 - 60) **zalanie** – zalanie wod lub inn ciecz wskutek:
 - a) awarii instalacji tj. nagłego, niespodziewanego, niezale nego od woli Ubezpieczonego, samoistnego p kni cia lub rozszczelnienia instalacji: wodoci gowej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania,
 - b) awarii urz dze typu pralki, wirówki, zmywarki, piecyki łazienkowe, bojlera,
 - c) cofni cia si wody lub cieków z instalacji wodoci gowej lub kanalizacyjnej,
 - d) nieumy lnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w czasie przerwy w dostawie wody,
 - e) p kni cia, słuczenia lub samoistnego rozszczelnienia si akwarium lub uszkodzenia jego ospr tu,
 - f) opadów atmosferycznych i szybko topniej cych mas niegu lub lodu w nast pstwie gwałtownej zmiany temperatury, oraz zalanie wod lub inn ciecz pochodz c spoza miejsca ubezpieczenia przez osoby trzecie,
 - 61) **zamek wielozastawkowy** – zamek, do którego klucz posiada wi cej ni dwa naci cia prostopadłe do pióra klucza,
 - 62) **zapadanie si ziemi** – obni enie si terenu z powodu zawalenia si podziemnych pustych przestrzeni w gruncie, które powstały w sposób naturalny, a nie w wyniku działalno ci człowieka,
 - 63) **zawał serca** – (*infarctus myocardi*) martwica fragmentu mi nia sercowego w wyniku nagłego przerwania dopływu krwi, potwierdzona przez typowe bóle stenokardialne w wywiadzie, sugeruj ce chorob niedokrwienne serca, zmiany w EKG charakterystyczne dla wie ego zawału serca oraz podwy szony poziom enzymów sercowych; wszystkie powy sze objawy musz wyst pi ł cznie,
 - 64) **zdarzenie ubezpieczeniowe**:
 - a) w ubezpieczeniu mienia – nagłe i niepewne zdarzenie, wywołane przyczyn zewn trzn niezale n od woli Ubezpieczonego, które wyst piło w okresie ubezpieczenia powoduj ce szkody obj t zakresem ubezpieczenia,
 - b) w ubezpieczeniu OC – działanie lub zaniechanie, które wyst piło w okresie ubezpieczenia, powoduj ce szkody na osobie lub rzeczach ,
 - c) w ubezpieczeniu ochrony prawnej – wyst pienie przyczyny wszcz cia post powania w okresie ubezpieczenia,
 - d) w ubezpieczeniu NNW – wyst pienie nieszcz liwego wypadku w okresie ubezpieczenia,
 - 65) **ziemiopłody** – plony ro lln zebrane i zło one w budynkach, w piwnicach, silosach lub w balotach, nale cych do Ubezpieczonego, przy czym przez baloty rozumie si sprasowane ziemiopłody, zabezpieczone (opakowane) przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi wodoodporn powłok ,
 - 66) **zwierz ta domowe** – zwierz ta udomowione: psy, koty, chomiki, winki morskie, ptaki, ółwie, ryby akwariowe, króliki, fretki z wył czeniem zwierz t utrzymywanych w celach hodowlanych, handlowych lub zarobkowych,
 - 67) **zwierz ta dzikie** – zwierz ta nieudomowione, wolno yj ce w warunkach niezale nych od człowieka, z wył czeniem: kretów, gryzoni, owadów i wszelkich zwierz t Ubezpieczonego lub jego osób bliskich,
 - 68) **zwierz ta gospodarskie** – utrzymywane w celach hodowlanych: bydło, konie, trzoda chlewna, owce, kozy, króliki oraz drób i zwierz ta futerkowe w chowie domowym.
2. Zawarcie ubezpiecze okre lonych w ust. 1 pkt 2-5 jest mo liwe, gdy Ubezpieczaj cy wykupi w Towarzystwie przynajmniej jedno z poni szych ubezpiecze :
 - 1) ubezpieczenie budynku mieszkalnego lub budynku gospodarczego,
 - 2) ubezpieczenia ruchomo ci domowych i stałych elementów wyko czeniowych,
 - 3) ubezpieczenia mienia zwi zanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.
 3. Ubezpieczenie mienia mo na rozszerzy o nast puj ce klauzule dodatkowe:
 - 1) Klauzula nr 1 – Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia dla budynków rolniczych wchodz cych w skład gospodarstwa rolnego,
 - 2) Klauzula nr 2 – Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez przenikanie wody z gruntu,
 - 3) Klauzula nr 3 – Ubezpieczenie kosztów poszukiwania przyczyny powstania szkody,
 - 4) Klauzula nr 4 – Ubezpieczenie nakładów inwestycyjnych,
 - 5) Klauzula nr 5 – Ubezpieczenie mienia na tarasie i w ogrodzie,
 - 6) Klauzula nr 6 – Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez zwierz ta dzikie,
 - 7) Klauzula nr 7 – Ubezpieczenie kosztów wynajmu lokalu i pomieszcze zast pczych,
 - 8) Klauzula nr 8 – Ubezpieczenie przeno nego sprz tu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia,
 - 9) Klauzula nr 12 – Ubezpieczenie uli pszczelich oraz pszczół,
 - 10) Klauzula nr 13 – Ubezpieczenie pszczół od padni cia,
 - 11) Klauzula nr 15 – Ubezpieczenie domu letniskowego,
 - 12) Klauzula nr 16 – Ubezpieczenie nagrobka.
 4. Ubezpieczenie odpowiedzialno ci cywilnej w yciu prywatnym mo na rozszerzy o klauzule:
 - 1) Klauzul nr 9 – Ubezpieczenie odpowiedzialno ci cywilnej kombajnisty,
 - 2) Klauzul nr 10 – Ubezpieczenie odpowiedzialno ci cywilnej z tytułu wiadczenia usług agroturystycznych,
 - 3) Klauzul nr 14 – Ubezpieczenie odpowiedzialno ci cywilnej pszczelarza.
 5. Ubezpieczenie nast pstw nieszcz liwych wypadków, mo na rozszerzy o Klauzul nr 11 – Ubezpieczenie nast pstw nieszcz liwych wypadków turystów.

Wył czenia ogólne z zakresu ubezpieczenia § 4

- Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialno ci za szkody:
- 1) wyrz dzone umy lnie przez Ubezpieczonego oraz osoby bliskie pozostaj ce z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 2) wyrz dzone przez Ubezpieczonego na skutek ra cego niedbalstwa, chyba e zapłata odszkodowania odpowiada w danych okoliczno ciach wzgl dom słuszo ci; niniejsze wył czenie nie dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej,
 - 3) wyrz dzone przez Ubezpieczonego lub osoby bliskie pozostaj ce z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoby pracuj ce w gospodarstwie rolnym, pozostaj ce w stanie po uyciu alkoholu, b d ce w stanie nietrze wo ci, po uyciu rodków odurzaj cych, substancji psychotropowych lub rodków zast pczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, je eli miało to wpływ na powstanie szkody,
 - 4) powstałe w nast pstwie działań wojennych, rewolucji, niepokojów społecznych, blokady dróg, konfiskat, strajków, zamieszek, rozruchów, sabota u, manifestacji,
 - 5) powstałe na skutek aktów terrorystycznych tj. działania jakiegokolwiek osoby lub grupy osób, zarówno działaj cych samodzielnie, jak i w imieniu lub w powi zaniu z jak kolwiek organizacj lub rz dem, z wł czeniem u ycia siły lub przemocy i/lub gro by ich u ycia, popełnionych z przyczyn politycznych, religijnych, ideologicznych, etnicznych lub ekonomicznych, z zamiarem wywarcia wpływu na jakikolwiek rz d i/lub wywołania chaosu, uczucia zagro enia ludno ci lub dezorganizacji ycia publicznego,
 - 6) powstałe wskutek bezpo redniego lub po redniego oddziaływania energii j drowej lub ska enia radioaktywnego, promieni jonizuj cych, laserowych lub maserowych bez wzgl du na przyczyn i ródo ich pochodzenia oraz pola magnetycznego lub elektromagnetycznego,
 - 7) górnicze w rozumieniu prawa geologicznego i górniczego lub szkody powstałe w zwi zku z prowadzonymi robotami ziemnymi,
 - 8) powstałe wskutek powolnego działania czynnika termicznego, chemicznego, biologicznego lub innego czynnika podobnie działaj cego, w tym: pary, wilgoci, dymu, sadzy, pyłu, ple ni, porostów, grzybów i insektów, a tak e wirusów i bakterii,
 - 9) powstałe na skutek decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowi zuj cych przepisów, powoduj cej konfiskat , zarekwirowanie, nacjonalizacj , przej cie lub zniszczenie ubezpieczonego mienia z nakazu wła ciwych organów administracyjnych lub s dowych,
 - 10) powstałe wskutek niedopełnienia obowi zków okre lonych w § 9, § 35 i § 40 lub wynikaj cych z ogólnie obowi zuj cych przepisów prawa, w zakresie, w jakim nieprzestrzeganie tych obowi zków miało wpływ na powstanie lub zwi kszenie rozmiaru szkody,
 - 11) wymienione w postanowieniach OWU „Bezpieczna Zagroda” dotycz cych poszczególnych rodzajów ubezpiecze .

Przedmiot umowy ubezpieczenia § 3

1. Przedmiotem umowy ubezpieczenia na podstawie niniejszych OWU mo eby ubezpieczone:
 - 1) mienie,
 - 2) odpowiedzialno cywilna w yciu prywatnym,
 - 3) ochrona prawna,
 - 4) nast pstwa nieszcz liwych wypadków,
 - 5) uprawy.

Zawarcie umowy ubezpieczenia § 5

1. Umow ubezpieczenia zawiera si na podstawie wniosku Ubezpieczaj cego sporz dzonego w formie pisemnej na formularzu Towarzystwa lub na druku wniosko-polisy.
2. Ubezpieczaj cy zwolniony jest z obowi zku wype niania wniosku o ubezpieczenie (maksymalnie przez okres 3 lat) w przypadku zawarcia umowy na nast pny okres ubezpieczenia na dotychczasowych warunkach ubezpieczenia, gdy nie zmieni y si zakres ochrony ubezpieczeniowej, suma ubezpieczenia/gwarancyjna oraz stan zabezpiecze , a tak e nie zosta o wypłacone odszkodowanie za zgłoszon szkod . W tym przypadku umow na nast pny okres ubezpieczenia zawiera si na podstawie dotychczasowego wniosku.
3. Towarzystwo potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia polis lub innym dokumentem ubezpieczenia.
4. Towarzystwo mo e uzale ni zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania od Ubezpieczaj cego dodatkowych informacji niez bndnych do oceny ryzyka, w tym przeprowadzenia ogl dzin i wykonania dokumentacji zdj ciowej mienia oraz miejsca ubezpieczenia.

Czas trwania odpowiedzialno ci Towarzystwa § 6

1. Umow ubezpieczenia zawiera si na okres jednego roku, dwóch lub trzech lat, chyba e strony umówi y si inaczej. Towarzystwo dopuszcza mo liwo zawarcia umowy ubezpieczenia na okres krótszy ni 12 miesi cy z zastrze eniem, e minimalny okres ubezpieczenia wynosi 3 miesi ce.
2. Odpowiedzialno Towarzystwa rozpoczyna si od dnia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia, jednak nie wcze niej ni od dnia nast pnego po opłaceniu składki lub jej pierwszej raty, o ile nie umówiono si inaczej. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na okres roczny odpowiedzialno Towarzystwa przedłu a si na kolejny roczny okres ubezpieczenia, je li w terminie do 30 dni od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia jako koniec okresu ubezpieczenia zostanie zawarta kolejna umowa ubezpieczenia i opłacona składka. W przypadku zmiany warunków ubezpieczenia w umowie kontynuowanej, za zdarzenia powoduj ce szkody powsta e do dnia opłacenia składki Towarzystwo ponosi odpowiedzialno na warunkach dotychczasowej umowy.
3. Ubezpieczaj cy mo e odst pi od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłu szy ni 6 miesi cy w terminie 30 dni je eli nie jest przedsi biorc lub 7 dni, je eli jest przedsi biorc , licz c od dnia zawarcia umowy.
4. W przypadku ujawnienia okoliczno ci, która poci ga za sob istotn zmian prawdopodobie stwa wyst pienia zdarzenia ubezpieczeniowego, ka da ze stron mo e da odpowiedniej zmiany wysoko ci składki, poczynaj c od chwili w której zasz a ta okoliczno , nie wcze niej ni od pocz tku bie cego okresu ubezpieczenia. W razie zaj cia takiego dania druga strona mo e w terminie 14 dni wypowiedzie umow ze skutkiem natychmiastowym.
5. Towarzystwo mo e rozwi za umow ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, je eli Towarzystwo ponosi odpowiedzialno jeszcze przed zapłaceniem składki za ubezpieczenie lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie zosta a opłacona w terminie.
6. W razie opłacenia składki ubezpieczeniowej w ratach, niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialno ci Towarzystwa, je eli po upływie terminu płatno ci Towarzystwo wezwa o Ubezpieczaj cego do zapłaty z zagro eniem, e brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialno ci.
7. Odpowiedzialno Towarzystwa ko czy si :
 - 1) z upływem okresu ubezpieczenia,
 - 2) z dniem odst pienia od umowy ubezpieczenia lub z upływem okresu jej wypowiedzenia,
 - 3) z chwil zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba e Ubezpieczaj cy przeniós na nabywc przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia.
8. Wypłata odszkodowania lub odszkodowa w wysoko ci równej sumie ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialno ci na dany rodzaj mienia lub zdarze ubezpieczeniowych powoduje zaprzestanie odpowiedzialno ci w cz ci dotycz cej przedmiotu ubezpieczenia, który uległ szkodzie i stanowi całkowite spe nienie wiadczenia z tytułu tej cz ci umowy ubezpieczenia.
9. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mog by przeniesione na nabywc przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga pisemnego potwierdzenia przez Towarzystwo.
10. Je eli prawa z umowy ubezpieczenia nie zosta y przeniesione na nabywc przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygas a chwil przej cia przedmiotu ubezpieczenia na nabywc .
11. W razie przej cia praw z umowy ubezpieczenia, zbywca odpowiada solidarnie z nabywc za zapłat składki za ubezpieczenie przypadaj ce za czas do chwili przej cia przedmiotu ubezpieczenia na nabywc .

Składka ubezpieczeniowa § 7

1. Składek ubezpieczeniow ustala si w oparciu o obowi zku c w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryf Stawek do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia mienia w gospodarstwie rolnym „Bezpieczna Zagroda”, uwzgl dniaj c: okres ubezpieczenia, wysoko sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, dotychczasowy przebieg ubezpieczenia, przedmiot i zakres ubezpieczenia, rodzaj ubezpieczanego mienia, rodzaj stosowanych zabezpiecze , warunki płatno ci składki oraz przeprowadzon ocen ryzyka, a dodatkowo w zakresie nast pnie pstw nieszcz liwych wypadków liczb osób obj tych ubezpieczeniem.
2. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowie dodatkowych lub odmiennych od okre lonych w OWU, wysoko składki ustalana jest indywidualnie w uzgodnieniu z Ubezpieczaj cym.
3. Na wniosek Ubezpieczaj cego składka mo e by rozło ona na raty.
4. Termin płatno ci rat i ich wysoko s wskazane w polisie.
5. W ubezpieczeniach krótkoterminowych, tj. ubezpieczeniach zawieranych na okres krótszy ni jeden rok, składka płatna jest jednorazowo.
6. W przypadku płatno ci składki lub jej raty gotówk za dat opłacenia składki uznaje si dat , w której nale na składka lub jej rata zosta a wpłacona w kasie Towarzystwa lub przyj ta przez agenta ubezpieczeniowego Towarzystwa.
7. W przypadku płatno ci składki lub raty składki przelewem bankowym, przekazem pocztowym lub kart płatnicz , za dat opłacenia składki uznaje si dat zlecenia przelewu w banku, dokonania przekazu w urz dzie pocztowym na wskazane w umowie ubezpieczenia konto Towarzystwa lub dat operacji kart płatnicz , o ile na rachunku Ubezpieczaj cego by y zgromadzone wystarczaj ce rodki. W przypadku braku wystarczaj cych rodków na rachunku Ubezpieczaj cego za dat opłacenia składki lub raty składki uznaje si dzie uznania konta Towarzystwa pe n kwot wymaganej składki lub jej raty.
8. Składka za zawarcie umowy uzupe niaj cej naliczana jest proporcjonalnie do ko ca okresu ubezpieczenia przy zało eniu, e składka za ubezpieczenie wynosi 1/365 kwoty ustalonej składki rocznej za ka dy dzie udzielonej ochrony ubezpieczeniowej.
9. W przypadku wyga ni cia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki zosta a zawarta umowa ubezpieczenia, zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 7 pkt 2) lub 3) Ubezpieczaj cemu przysuguje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrze eniem ust. 10.
10. Wysoko składki podlegaj cej zwrotowi wynosi 1/365 kwoty składki rocznej za ka dy dzie niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
11. Odst pienie od umowy ubezpieczenia lub jej rozwi zanie nie zwalnia Ubezpieczaj cego od obowi zku opłacenia składki ubezpieczeniowej za okres, w którym Towarzystwo udziela o ochrony ubezpieczeniowej.
12. Składka nie podlega indeksacji.

Obowi zki Towarzystwa § 8

1. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zaj ciu zdarzenia ubezpieczeniowego obj tego ochron , Towarzystwo informuje o tym Ubezpieczaj cego i/lub Ubezpieczonego, je eli nie s oni osobami wyst puj cymi z tym zawiadomieniem, a tak e osob wyst puj c z roszczeniem, pisemnie lub w inny sposób, na który ta osoba wyrazi a zgod , jakie dokumenty s potrzebne do ustalenia odpowiedzialno ci Towarzystwa i wysoko ci odszkodowania lub wiadczenia oraz przeprowadza post powanie dotycz ce ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadno ci zgłoszonych roszcze i wysoko ci odszkodowania lub wiadczenia.
2. Je eli w terminie okre lonym w § 10 ust. 2 i 3 Towarzystwo nie wypłaci odszkodowania lub wiadczenia zawiadamia pisemnie osob wyst puj c z roszczeniem o przyczynach braku mo liwo ci zaspokojenia jej roszcze w ca o ci lub w cz ci, a tak e wypłaca bezsporn cz odszkodowania lub wiadczenia.
3. Ubezpieczaj cy, Ubezpieczony, Uprawniony z umowy ubezpieczenia, maj prawo do informacji zwi zanych ze zdarzeniem ubezpieczeniowym b d cych podstaw ustalenia odpowiedzialno ci Towarzystwa oraz ustalenia okoliczno ci zdarzenia ubezpieczeniowego, jak równie wysoko ci odszkodowania lub wiadczenia.

Obowi zki Ubezpieczaj cego i Ubezpieczonego § 9

1. Ubezpieczaj cy i Ubezpieczony zobowi zany jest poda do wiadomo ci Towarzystwa wszystkie znane sobie okoliczno ci, o które Towarzystwo zapytywa o przed zawarciem umowy ubezpieczenia w formularzu wniosku lub w druku wniosko-polisy albo w inny sposób.
2. Je eli Ubezpieczaj cy i Ubezpieczony zawiera umow przez przedstawiciela, obowi zek wskazany w ust. 1 ci y równie na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczno ci mu znane.
3. W razie zawarcia przez Towarzystwo umowy ubezpieczenia, mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pomini te okoliczno ci uwa a si za nieistotne.

4. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, Ubezpieczający cy i Ubezpieczony zobowiązany jest zawiadamiać Towarzystwo o zmianach okoliczności wymienionych w ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
 5. Towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1, 2 i 4 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ww. ust. doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową i jego następstwami skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
 6. Ubezpieczający cy i Ubezpieczony zobowiązany jest informować Towarzystwo o zmianach adresu.
 7. W razie, gdy Ubezpieczający cy lub Ubezpieczony podał niezgodne ze stanem faktycznym okoliczności lub zataił fakty istotne do oceny ryzyka, Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, jeżeli miało to wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną.
 8. W razie utraty kluczy (takie i zapasowych) do budynku stanowiącego miejsce ubezpieczenia Ubezpieczony jest zobowiązany do bezzwłocznej wymiany zamków na własny koszt.
 9. Ubezpieczający cy zawierający umowę na cudzy rachunek zobowiązany jest do poinformowania Ubezpieczonego o treści zawartej umowy ubezpieczenia.
 10. Na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, który wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek, spoczywa obowiązek:
 - 1) stosowania zabezpieczeń określonych w § 22, § 50 ust. 5 i § 57 ust. 13-16,
 - 2) przestrzegania zastrzeżeń w umowie ubezpieczenia przepisów bezpieczeństwa, mających na celu zapobieganie powstaniu lub zwiększeniu rozmiaru szkody, a także ogólnie obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów prawa budowlanego, ochrony przeciwpożarowej, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywania dozoru technicznego nad tymi urządzeniami,
 - 3) przestrzegania zaleceń wydanych przez Towarzystwo oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do usunięcia którego pisemnie zobowiązał go Towarzystwo (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które już wcześniej było przyczyną szkody.
 11. Ubezpieczający cy i Ubezpieczony zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić Towarzystwo o zajściu okoliczności zwiększających prawdopodobieństwo zdarzenia takich jak:
 - 1) usunięcia, zmniejszenie lub awaria zabezpieczeń istniejących w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - 2) rozpoczęcie remontu, który niezgodnie z obowiązującym prawem wymaga zgłoszenia do właściwych instytucji, modernizacji lub przebudowy ubezpieczonego mienia lub obiektu z ubezpieczonym mieniem,
 - 3) pozostawienie budynku mieszkalnego w stanie nieuytkowanym przez okres powyżej 60 dni.
 12. Ubezpieczony, w przypadku pozostawienia budynku mieszkalnego nieuytkowanego ponad 60 dni, zobowiązany jest do:
 - 1) pisemnego powiadomienia Towarzystwa,
 - 2) wyłączenia wszelkich odbiorników i obwodów energii elektrycznej oprócz niezbędnych do ogrzewania i zasilania instalacji alarmowych,
 - 3) zamknięcia głównego zaworu wody, a w przypadku braku ogrzewania zamknięcia zaworu wody na przyłoczku,
 - 4) zamknięcia dopływu gazu z wyjściem zasilania pieca centralnego ogrzewania,
 - 5) zamknięcia na zamki wszelkich drzwi i okien,
 - 6) wyłączenia posiadanych zabezpieczeń elektronicznych.
 13. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) użyć dostępnych środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, przez co należy rozumieć również niezwłoczne powiadomienie Policji: o zdarzeniu powodującym ofiary w ludziach, dewastacji, kradzieży i włamaniem i rabunku, kradzieży i rozboju ulicznego (poza miejscem ubezpieczenia) oraz o każdym zdarzeniu powstałym w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo,
 - 2) powiadomić niezwłocznie Towarzystwo o powstaniu szkody, nie później niż w ciągu 7 dni od jej powstania lub uzyskania informacji o jej powstaniu,
 - 3) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem do czasu rozpoczęcia czynności likwidacyjnych przez przedstawiciela Towarzystwa, chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia przed dalszą szkodą lub zmniejszenia rozmiaru szkody; Towarzystwo nie może i powołać się na to postanowienie, jeżeli przedstawiciel Towarzystwa nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w ciągu 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
 - 4) udzielić Towarzystwu pomocy przy wykonywaniu czynności likwidacyjnych, w tym udostępnić wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania,
 - 5) sporządzić na własny koszt rachunek strat (kosztorys lub wykaz utraconego, zniszczonego lub uszkodzonego mienia objętego ubezpieczeniem z określeniem jego ilości, wartości, roku produkcji, producenta), na podstawie posiadanych materiałów dowodowych i dokumentów i w ciągu 14 dni od dnia powzięcia informacji o szkodzie złożyć rachunek strat oraz dokumenty uzasadniające wysokość roszczenia (z wyłączeniem szkód z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i następstw nieszczęśliwych wypadków); Towarzystwo zastrzega sobie prawo weryfikacji otrzymanych dokumentów,
 - 6) wypełnić obowiązki przewidziane w postanowieniach OWU dotyczących poszczególnych rodzajów ubezpieczeń,
 - 7) zabezpieczyć mienie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
14. Przy ubezpieczeniu zwierząt gospodarskich Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - 1) w przypadku, jeżeli zwierzę padło:
 - a) zawiadomić o tym niezwłocznie lekarza weterynarii w celu określenia przez niego przyczyny padnięcia,
 - b) natychmiast, lecz nie później niż w ciągu 20 godzin od padnięcia, powiadomić Towarzystwo o padnięciu zwierzęcia, chyba że wskazany termin wypadła w dniu ustawowo wolnym od pracy, wówczas powiadomienie Towarzystwa winno nastąpić do godziny 12.00 pierwszego dnia roboczego następującego po wymaganym terminie,
 - c) nie naruszać zwłok zwierzęcia do czasu przybycia przedstawiciela Towarzystwa, chyba że naruszenia zwłok dokonał lekarz weterynarii lub naruszenie zwłok nastąpiło w związku z obowiązkami sanitarnymi; Towarzystwo nie może i powoływać się na te postanowienia, jeżeli nie dokonano oględzin pozostałości w ciągu 20 godzin od otrzymania zawiadomienia o szkodzie,
 - d) w ciągu 7 dni od dnia padnięcia zwierzęcia dostarczy do Towarzystwa zgłoszenie szkody wraz z opinią lekarza weterynarii o przyczynie padnięcia zwierzęcia; jeżeli zwierzę padło nagle na skutek zdarzenia nie pozostawiającego śladów jednoznacznie wskazujących na przyczynę padnięcia, Ubezpieczony zobowiązany jest do przedstawienia opinii lekarza weterynarii o wynikach przeprowadzonej sekcji zwłok, wskazując jej przyczynę padnięcia zwierzęcia,
 - 2) w przypadku uboju zwierzęcia z konieczności – niezwłocznie, lecz nie później niż następnego dnia po zarządzeniu przez lekarza weterynarii przeprowadzenia uboju z konieczności, powiadomić Towarzystwo o powstaniu szkody oraz dostarczy do Towarzystwa w terminie 7 dni od daty uboju z konieczności:
 - a) zgłoszenie szkody,
 - b) opinię lekarza weterynarii w której stwierdza potrzebę przeprowadzenia uboju z konieczności,
 - c) opinię odpowiednio, lekarza weterynarii lub urzędnika lekarza weterynarii, przeprowadzającego badania przedubojowe zwierzęcia i poubojowe tuszy i narządów wewnętrznych oraz wydajność ocen mięsa,
 - d) rachunek za sprzedane pozostałości po szkodzie wydany przez upoważnioną jednostkę.
 15. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia ubezpieczeniowego może zgłosić również Ubezpieczony lub jego spadkobiercy.
 16. W przypadku wystąpienia poszkodowanego z roszczeniem o odszkodowanie w zakresie objętym ubezpieczeniem na drogę sądową przeciwko Ubezpieczonemu jest on zobowiązany powiadomić o tym Towarzystwo następnego dnia po otrzymaniu pozwu.
 17. Ubezpieczony jest zobowiązany także i niezwłocznie informować Towarzystwo o wszczętych przeciwko niemu postępowaniach karnym lub administracyjnym, pozostając w związku z zakresem ubezpieczenia.
 18. Ubezpieczony zobowiązany jest przekazać Towarzystwu orzeczenie sądu w terminie umówionym z wyjątkiem stanowiska co do zasadności wniesienia środka odwoławczego, najpóźniej w terminie 7 dni od dnia otrzymania orzeczenia sądu.
 19. Zaspokojenie lub uznanie przez Ubezpieczonego roszczenia poszkodowanego bez uprzedniej pisemnej zgody Towarzystwa nie ma wpływu na odpowiedzialność Towarzystwa za szkodę.
 20. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązujących przepisów w ust. 13 pkt 1 Towarzystwo jest wolne od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, jeżeli miało to wpływ na powstanie lub zwiększenie rozmiaru szkody.
 21. W razie niedopełnienia przez Ubezpieczonego któregokolwiek z obowiązków określonych w § 14 ust. 7 pkt 4 i 5, jeżeli miało to wpływ na powstanie szkody lub zwiększenie rozmiaru szkody, a także na ustalenie odpowiedzialności Towarzystwa, okoliczności i rozmiaru szkody, sprawcy szkody, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części.
 22. Skutki braku zawiadomienia Towarzystwa o zdarzeniu ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli Towarzystwo w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymało wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

Wypłata odszkodowania § 10

1. Wypłata odszkodowania następuje na podstawie uznania roszczenia przez Towarzystwo, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. Odszkodowanie wypłaca się w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Towarzystwo zawiadomienia o zdarzeniu.
3. Gdyby wyjątkowo w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokość odszkodowania okazały się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjątkowo okoliczności byłyby możliwe. Jednakże bezspornie odszkodowanie Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 2.

Roszczenia regresowe § 11

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na Towarzystwo przechodzi prawo dochodzenia roszczeń od osoby odpowiedzialnej za szkody, do wysokości wypłaconego odszkodowania.
2. Nie przechodzi na Towarzystwo roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawa wyrzuciła go z tego gospodarstwa.
3. Jeżeli Towarzystwo pokryło koszty szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części, pierwsze miejsce w zaspokojeniu roszczeń.
4. Towarzystwu nie przysługuje prawo dochodzenia zwrotu świadczeń wypłaconych z tytułu ubezpieczenia następujących wypadków.

Rozpatrywanie reklamacji § 12

1. W przypadku zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo, Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo do wniesienia reklamacji na działanie lub zaniechanie Towarzystwa związane z zawieraniem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia.
2. Reklamacja może być złożona:
 - 1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce Towarzystwa obsługującej Klientów, a także w siedzibie Towarzystwa, ul. Henryka Raabego 13, 02-793 Warszawa, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1529),
 - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce Towarzystwa, obsługującej Klientów.
3. Ze szczegółów informacji dotyczących trybu wnoszenia i rozpatrywania reklamacji można zapoznać się na stronie internetowej Towarzystwa lub w każdej jednostce Towarzystwa.
4. Właściwą jednostką organizacyjną Towarzystwa do rozpatrywania reklamacji jest jednostka określona w regulacjach wewnętrznych Towarzystwa, obowiązujących na dzień składania reklamacji, w tym Zarząd Towarzystwa.
5. Towarzystwo rozpatruje reklamację w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania przez Towarzystwo. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie Klientowi odpowiedzi przed jego upływem.
6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, gdy rozpatrzenie reklamacji nie jest możliwe w terminie, o którym mowa w ust. 5, odpowiedź zostanie udzielona po dokonaniu ustaleń niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, nie później jednak niż w terminie 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. W takim przypadku Towarzystwo przesyła Klientowi informację z przewidywanym terminem odpowiedzi, przyczynę opóźnienia i okoliczności wymagających wyjątkowo.
7. Towarzystwo udziela odpowiedzi na reklamację na piśmie. Na wniosek Klienta odpowiedź może zostać dostarczona pocztą elektroniczną.
8. W przypadku nieuwzględnienia przez Towarzystwo roszczeń wynikających z reklamacji lub niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą Klienta w terminie określonym w odpowiedzi na reklamację, osobom fizycznym, które są Ubezpieczającym, Ubezpieczonym lub Uprawnionym z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przez Rzecznika Finansowego w zakresie zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez Towarzystwo. Dodatkowo w przypadku, jeżeli ww. osoby są konsumentami w rozumieniu art. 22¹ Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.) mają prawo do zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta.
9. Towarzystwo podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

Rozwiązanie sporów § 13

1. Spór z Towarzystwem może być na wniosek Klienta poddany poza dowodem postępowaniu w sprawie rozwiązania sporów pomiędzy Klientem a podmiotem rynku finansowego, które przeprowadza Rzecznik Finansowy. Szczegółowe informacje zamieszczone zostały na stronie internetowej Rzecznika Finansowego <https://rf.gov.pl>.

2. W postępowaniu sądowym powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia może na wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uprawnionego z umowy ubezpieczenia, spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ II Ubezpieczenie mienia

Ubezpieczenie od powodzi i innych zdarzeń losowych § 14

1. Przedmiotem ubezpieczenia od powodzi i innych zdarzeń losowych może być następujące mienie stanowiące własność Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub posiadane przez nich na podstawie innego tytułu prawnego znajdującego się w miejscu ubezpieczenia:
 - 1) budynki mieszkalne,
 - 2) budynki gospodarcze,
 - 3) budowle,
 - 4) ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe,
 - 5) mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, które może być ubezpieczone w jednym z niżej wymienionych wariantów wybranym przez Ubezpieczającego:
 - a) Wariant siedlisko obejmujący:
 - ziemiopłody, sprzęt rolniczy oraz materiały i zapasy – na terenie siedliska,
 - zwierzęta gospodarskie – na terenie gospodarstwa rolnego,
 - b) Wariant gospodarstwo obejmujący ziemiopłody, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy oraz zwierzęta gospodarskie – na terenie gospodarstwa,
 - c) Wariant pełny obejmujący:
 - ziemiopłody, sprzęt rolniczy, materiały i zapasy oraz zwierzęta gospodarskie – na terenie gospodarstwa rolnego,
 - sprzęt rolniczy w trakcie prac polowych poza terenem gospodarstwa rolnego.
2. Ubezpieczenie określone w ust. 1 pkt 3) i 4) jest możliwe jedynie jako rozszerzenie ubezpieczenia mienia określonego w ust. 1 pkt 1) lub 2) lub obowiązkowe ubezpieczenie budynków rolniczych od ognia i innych zdarzeń losowych.
3. Ubezpieczenie mienia od powodzi i innych zdarzeń losowych obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem niżej wymienionych zdarzeń ubezpieczeniowych:
 - 1) deszcz nawalny,
 - 2) dewastacja, z zastrzeżeniem ust. 5,
 - 3) dym i sadza,
 - 4) fala powodziowa,
 - 5) grad,
 - 6) katastrofa budowlana,
 - 7) lawina,
 - 8) osuwanie się ziemi,
 - 9) powódź,
 - 10) przepięcie,
 - 11) silny wiatr,
 - 12) niegłód,
 - 13) trzęsienie ziemi,
 - 14) uderzenie pioruna,
 - 15) uderzenie pojazdu,
 - 16) upadek drzew lub masztów,
 - 17) upadek statku powietrznego,
 - 18) wybuch,
 - 19) zalanie,
 - 20) zapadanie się ziemi.
4. Ochrona ubezpieczeniowa dla zwierząt gospodarskich w mieniu związanym z prowadzeniem gospodarstwa rolnego obejmuje także szkody powstałe wskutek porażenia prądem.
5. Ochrona ubezpieczeniowa dla mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego nie obejmuje szkód powstałych wskutek dewastacji.
6. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 i § 20.
7. Za dopłat dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa dla mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego może zostać rozszerzona o szkody w balach lub kosztach słomy i siana złożonego w stogi na terenie gospodarstwa rolnego, powstałe wskutek powodzi, przy czym:
 - 1) suma ubezpieczenia słomy lub siana w stogach nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego,
 - 2) suma ubezpieczenia jednego stogu słomy czy siana nie może być wyższa niż 20.000 PLN,
 - 3) udział własny Ubezpieczonego w szkodzie wynosi 20% ustalonego odszkodowania (bez możliwości jego wykupienia),
 - 4) zachowana zostanie odległość pomiędzy najbliższymi stogami słomy lub siana wynosząca co najmniej 100 metrów,
 - 5) wokół stogu słomy lub siana, w ciągu całego okresu ubezpieczenia, utrzymywany będzie pas gleby w „czarnym ugorze” o szerokości co najmniej 10 metrów – dotyczy przypadku, gdy stogi ustawione będą na gruntach ornych lub łąkach i pastwiskach.

Ubezpieczenie od powodzi § 15

1. Ubezpieczenie określone w § 14 może zostać zawarte w zakresie rozszerzonym o powód.
2. Składka za ubezpieczenie rozszerzone o powód jest ustalana w zależności od zagrożenia powodziowego występującego we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 i § 20.

Ubezpieczenie od kradzieży z włamaniem i rabunku, rozboju ulicznego oraz kradzieży § 16

1. Ochrona ubezpieczeniowa określona w § 14 może zostać rozszerzona:
 - 1) dla ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych, o szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku oraz rozboju ulicznego (poza miejscem ubezpieczenia), z zastrzeżeniem ust. 2,
 - 2) dla stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego o szkody powstałe wskutek kradzieży, z zastrzeżeniem ust. 3,
 - 3) dla zwierząt gospodarskich stanowiących mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego, o szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem do budynków gospodarczych.
2. Przedmiotem ubezpieczenia od rozboju ulicznego (poza miejscem ubezpieczenia) są: odzież, torebka, teczka, plecak, torba, walizka, portmonetka, portfel, okulary wraz z etui, parasol, biuuteria, zegarek, gotówka, karty płatnicze i kredytowe, dokumenty, bilety do środków komunikacji, klucze do budynku stanowiącego miejsce ubezpieczenia oraz na teren siedliska na którym się znajdują, a także pilot do automatycznego otwierania/zamykania drzwi i bramy do miejsca ubezpieczenia, kluczyki do samochodu, wózek inwalidzki, chodzik, kule, laska, proteza ortopedyczna, ortez, holter, implant limakowy, aparat słuchowy, pompa insulinowa, glukometr.
3. Ochrona może zostać rozszerzona o kradzież stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego, jeżeli Ubezpieczający wykupił ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych, od powstania i innych zdarzeń losowych.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 i § 20.

Ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia § 17

1. Ochrona ubezpieczeniowa określona w § 14 może zostać rozszerzona o ubezpieczenie szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia.
2. Przedmiotem ubezpieczenia są nieuszkodzone oraz zamontowane na stałe następujące szyby i przedmioty szklane stanowiące wyposażenie budynku mieszkalnego lub budynku gospodarczego znajdującego się we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia:
 - 1) szyby okienne i drzwiowe,
 - 2) oszklenia cienne i dachowe,
 - 3) szklane przegrody cienne,
 - 4) okładziny ceramiczne, szklane i kamienne,
 - 5) lustra,
 - 6) elementy szklane lub kamienne stanowiące części składowe mebli,
 - 7) ceramiczne, szklane lub indukcyjne płyty grzewcze,
 - 8) oszklenia stanowiące części składowe urządzeń AGD,
 - 9) szklane kabiny prysznicowe, szklane parawany łazienkowe,
 - 10) szyby kominkowe,
 - 11) akwaria i terraria,
 - 12) oszklenia baterii i kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. W ubezpieczeniu szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia ochrona obejmuje:
 - 1) szkło artystyczne, witraże,
 - 2) szklane podłogi i okładziny podłogowe,
 - 3) szkło stanowiące osprzęt urządzeń technicznych (maszyn, aparatów) z wyjątkiem ceramicznych, szklanych lub indukcyjnych płyt grzewczych i urządzeń AGD,
 - 4) szkło stanowiące osprzęt wszelkiego rodzaju instalacji,
 - 5) wszelkiego rodzaju oszklenia reklamowe (w tym neony i gabloty),
 - 6) oszklenie wszelkiego rodzaju szklarni, oranżerii i inspektów,
 - 7) szyby w pojazdach i innych środkach transportu.
4. W ramach ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia ochrona obejmuje szkody w postaci stłuczenia, rozbicia lub pęknięcia ubezpieczonego przedmiotu.
5. W ramach ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych od stłuczenia Towarzystwo pokrywa również niezbędne do naprawienia szkody udokumentowane koszty:
 - 1) demontażu i montażu rusztowa lub uchyłki, podnośnika, wysięgnika,
 - 2) naprawy uszkodzonych w związku z wybiciem szyby elementów mocujących szyby w ramie i muru uszkodzonego w związku z wybiciem szyby,
 - 3) transportu uszkodzonego przedmiotu do miejsca naprawy i z powrotem.

Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia mienia § 18

Bez naliczania dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa obejmuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następujące rozszerzenie zakresu ubezpieczenia mienia określonego w § 14 ust. 1:

1) koszty akcji ratowniczej

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego, uzasadnione i udokumentowane koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiaru, łącznie z działaniami nieskutecznymi, o ile działania te były adekwatne do występujących okoliczności. W ramach ubezpieczenia kosztów akcji ratowniczej ochrona obejmuje również szkody w ubezpieczonym mieniu, które powstały w następstwie akcji ratowniczej.

2) koszty działań po szkodzie

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie i do którego limitu do 15% tej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10.000 PLN, Towarzystwo pokrywa poniesione i udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową, przypadają one:

- a) uprzednio pozostało ci po szkodzie, porządkowanie i utylizacja,
- b) koszty usunięcia awarii instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej lub centralnego ogrzewania,
- c) koszty osuszania budynku lub lokalu.

3) koszty odtworzenia dokumentacji

W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie i do którego limitu do 15% tej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10.000 PLN, Towarzystwo pokrywa koszty opracowania lub odtworzenia dokumentacji projektowej i geodezyjnej tego przedmiotu, w tym koszty uzyskania kopii dokumentów z materiałów źródłowych, koszty uzyskania kopii i odpisów we właściwych urzędach i instytucjach.

4) koszty naprawy zabezpieczeń

- a) W ramach sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych ustalonej dla ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku Towarzystwo odpowiada za zniszczenie lub uszkodzenie zabezpieczeń (w tym stolarki drzwiowej i okiennej wraz ze szkleniem i zamkami, krat okiennych i drzwiowych, rolet i aluzji przeciwwłamaniowych oraz instalacji alarmowych), powstałe w trakcie lub przy usiłowaniu dokonania kradzieży z włamaniem lub rabunku. Koszty naprawy zabezpieczeń są pokrywane do wysokości 15% sumy ubezpieczenia ustalonej dla ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż 10.000 PLN.
- b) W ramach sumy ubezpieczenia dla zwierząt gospodarskich stanowiących mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego ustalonej dla ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem Towarzystwo odpowiada za zniszczenie lub uszkodzenie zabezpieczeń (w tym stolarki drzwiowej i okiennej wraz ze szkleniem i zamkami, krat okiennych i drzwiowych, rolet i aluzji przeciwwłamaniowych oraz instalacji alarmowych), powstałe w trakcie lub przy usiłowaniu dokonania kradzieży z włamaniem. Koszty naprawy zabezpieczeń są pokrywane do wysokości 10% sumy ubezpieczenia ustalonej dla ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem i rabunku, jednak nie więcej niż 10.000 PLN.

Suma ubezpieczenia § 19

1. Sumy ubezpieczenia dla poszczególnych rodzajów mienia ustala Ubezpieczający.
2. Sumy ubezpieczenia budynku mieszkalnego i budynku gospodarczego Ubezpieczający ustala odrębnie dla każdego rodzaju mienia według jednej z następujących wartości:
 - 1) odtworzeniowej – jeżeli stopień zużycia technicznego nie przekracza 30%,
 - 2) rynkowej,
 - 3) rzeczywistej – jeżeli stopień zużycia technicznego przekracza 30%.
3. Sumy ubezpieczenia budowli Ubezpieczający ustala według wartości rzeczywistej.
4. Sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych Ubezpieczający ustala według wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej.
5. Sumy ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych w zakresie kradzieży z włamaniem i rabunku, Ubezpieczający ustala kierując się możliwymi maksymalnymi stratami spowodowanymi zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że suma ta nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia w zakresie powstania i innych zdarzeń losowych.
6. Sumy ubezpieczenia stałych elementów wykończeniowych zewnętrznych budynku mieszkalnego w zakresie kradzieży, Ubezpieczający ustala kierując się możliwymi maksymalnymi stratami spowodowanymi zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem, że suma ta nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia w zakresie powstania i innych zdarzeń losowych.

7. Sum ubezpieczenia przedmiotów warto ciowych Ubezpieczaj cy ustala według warto ci rynkowej.
8. Sum ubezpieczenia dla mienia zwi zanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego ł cznie dla wszystkich rodzajów mienia (ziemiopłodów, zwierz t gospodarskich, sprz tu rolniczego oraz materiałów i zapasów) Ubezpieczaj cy ustala kieruj c si mo liw maksymaln strat spowodowan zdarzeniem ubezpieczeniowym obj tym ochron w okresie ubezpieczenia.
9. Sum ubezpieczenia szyb i przedmiotów szklanych Ubezpieczaj cy ustala kieruj c si mo liw maksymaln strat spowodowan zdarzeniem ubezpieczeniowym obj tym ochron w okresie ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia powinna odpowiada warto ci nabycia ubezpieczonych przedmiotów, ł cznie z kosztami transportu i zamontowania.
10. Suma ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialno ci ustalone dla danego rodzaju mienia lub zdarze ubezpieczeniowych stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczaj cy ustala sum ubezpieczenia, która stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.
11. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o ka dorazowo wypłacone odszkodowanie/ wiadczenie, a do jej wyczerpania, tak e w przypadku, je li wypłata odszkodowania b dzie dotyczyła limitu na okres do 12 miesi cy dla danego rodzaju mienia lub zdarze ubezpieczeniowych.
12. Na pisemny wniosek Ubezpieczaj cego mo e nast pi podwy szenie lub uzupełnienie sumy ubezpieczenia ze skutkiem od dnia nast pnego po opłaceniu dodatkowej składki.

Limity odpowiedzialno ci § 20

1. W ramach niniejszej umowy ubezpieczenia maksymalna wysoko odszkodowania za wskazany rodzaj mienia lub wskazane zdarzenia ubezpieczeniowe jest ograniczona do z góry okre lonego limitu odpowiedzialno ci.
2. W ramach sumy ubezpieczenia budynku mieszkalnego, budynków gospodarczych i budowli Towarzystwo odpowiada do wysoko ci nast puj cych limitów:
 - 1) przepi cie – 2% sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni 10.000 PLN. Podwy szenie limitu odpowiedzialno ci Towarzystwa za szkody spowodowane przepi ciami ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest mo liwe za opłat dodatkowej składki. Ubezpieczaj cy dokonuje wyboru sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni do wysoko ci 200.000 PLN, z zastrze eniem, e suma ubezpieczenia dla przepi cia nie mo e by wy sza ni suma ubezpieczenia w zakresie po aru i innych zdarze losowych,
 - 2) dewastacja – 2% sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni 10.000 PLN,
 - 3) katastrofa budowlana – w granicach sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni 300.000 PLN.
3. W ramach limitu na przepi cie w ubezpieczeniu budowli Towarzystwo odpowiada równie za przepi cie w siłownikach elektrycznych stanowi cych cz składow bram.
4. W ramach sumy ubezpieczenia ruchomo ci domowych i stałych elementów wyko czeniowych Towarzystwo odpowiada do wysoko ci nast puj cych limitów:
 - 1) przedmioty warto ciowe przechowywane poza sejfem – 15% sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni 10.000 PLN. Podwy szenie limitu odpowiedzialno ci Towarzystwa za szkody w przedmiotach warto ciowych przechowywanych poza sejfem ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest mo liwe za opłat dodatkowej składki. Ubezpieczaj cy dokonuje wyboru sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni do wysoko ci 50.000 PLN, z zastrze eniem, e suma ubezpieczenia dla przedmiotów warto ciowych nie mo e by wy sza ni suma ubezpieczenia w zakresie po aru i innych zdarze losowych,
 - 2) warto ci pienne – 5% sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni 1.000 PLN,
 - 3) ruchomo ci domowe i stałe elementy wyko czeniowe w budynku gospodarczym – 10% sumy ubezpieczenia,
 - 4) przepi cie – 20% sumy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia od po aru i innych zdarze losowych, jednak nie wi cej ni 10.000 PLN. Podwy szenie limitu odpowiedzialno ci Towarzystwa za szkody spowodowane przepi ciami ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest mo liwe za opłat dodatkowej składki. Ubezpieczaj cy dokonuje wyboru sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni do wysoko ci 200.000 PLN, z zastrze eniem, e suma ubezpieczenia dla przepi cia nie mo e by wy sza ni suma ubezpieczenia w zakresie po aru i innych zdarze losowych,
 - 5) rozbój uliczny (poza miejscem ubezpieczenia) – 5% sumy ubezpieczenia ustalonej dla kradzie y z włamaniem i rabunku, jednak nie wi cej ni 2.000 PLN, w tym 500 PLN na gotówk , 500 PLN na koszt zakupu zamków w przypadku zrabowania kluczy i 500 PLN na przeprogramowanie centrali alarmowej w przypadku zrabowania pilota na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
5. W ramach sumy ubezpieczenia mienia zwi zanego z prowadzeniem

gospodarstwa rolnego Towarzystwo odpowiada do wysoko ci nast puj cych limitów:

- 1) przepi cie – 2% sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni 10.000 PLN. Podwy szenie limitu odpowiedzialno ci Towarzystwa za szkody spowodowane przepi ciami ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest mo liwe za opłat dodatkowej składki. Ubezpieczaj cy dokonuje wyboru sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni do wysoko ci 200.000 PLN, z zastrze eniem, e suma ubezpieczenia dla przepi cia nie mo e by wy sza ni suma ubezpieczenia w zakresie po aru i innych zdarze losowych,
- 2) katastrofa budowlana – w granicach sumy ubezpieczenia, jednak nie wi cej ni 300.000 PLN.

Wył czenia z zakresu ubezpieczenia mienia § 21

1. Poza ogólnymi wył czeniami okre lonymi w § 4, zakres ubezpieczenia mienia nie obejmuje tak e odpowiedzialno ci za szkody:
 - 1) w budynkach i budowlach wzniesionych lub u ytkowanych niezgodnie z obowi zuj cym prawem oraz znajduj cym si w nich mieniu,
 - 2) w budynkach i budowlach których stan techniczny i wyposa enie uniemo liwia ich u ytkowanie zgodnie z przeznaczeniem oraz znajduj cym si w nich mieniu,
 - 3) w budynkach i budowlach przeznaczonych do rozbiórki oraz znajduj cym si w nich mieniu,
 - 4) powstałe w zwi zku z montażem, demontażem, przebudow , rozbudow , remontem lub rozbiórk , prowadzonymi w obr bie miejsca ubezpieczenia,
 - 5) w budynkach i budowlach, które zostały zabezpieczone niezgodnie z postanowieniami OWU oraz w znajduj cym si w nich mieniu,
 - 6) w budynku mieszkalnym oraz znajduj cym si w nim ruchomo ciach domowych i stałych elementach wyko czeniowych, je eli budynek mieszkalny jest nieu ytkowany przez Ubezpieczonego lub inn osob upowa nion przez okres dłu szy ni 60 dni; chyba, e Towarzystwo zostało pisemnie powiadomione o tym fakcie i spełnione zostały obowi zki opisane w § 9 ust. 12,
 - 7) we wszelkich napowietrznych instalacjach technicznych znajduj cych si na zewn trz budynku lub budowli,
 - 8) w gruntach, glebie, uprawach na pnii, drzewach, krzewach, w tym tak e w uprawach w szklarniach, cieplarniach, oran eriach, namiotach foliowych i tunelach lub inspektach,
 - 9) w drobiu i zwierz tach futerkowych w chowie fermowym,
 - 10) w rybach w hodowli i chowie oraz w urz dzeniach stawowych,
 - 11) powstałe w mieniu słu cym do prowadzenia działalno ci gospodarczej (za wyjątkiem działalno ci gospodarczej prowadzonej w gospodarstwie w ramach działu specjalnego produkcji rolnej oraz działalno ci agroturystycznej) lub wykorzystywanym w celach zarobkowych oraz zwi zany z działalno ci handlow , przemysłow , rzemie lnicz oraz usługow ; wył czenie nie dotyczy sprz tu rolniczego obj tego ubezpieczeniem w Wariantcie pełnym, o którym mowa w § 14 ust. 1 pkt 5 c),
 - 12) w r kopisach, starodrukach, aktach i dokumentach, z wyjątkiem kosztów odtworzenia dokumentów zdefiniowanych w § 2 ust. 35 g),
 - 13) we wszelkiego rodzaju zarejestrowanych pojazdach mechanicznych i przyczepach oraz cz ciach zamiennych do nich,
 - 14) w statkach powietrznych i pojazdach wodnych (w tym skuterach wodnych, jachtach aglowych i motorowych) oraz w cz ciach zamiennych do nich, z wyjątkiem lotni i parolotni oraz drobnego sprz tu pływaj cego zdefiniowanych w § 2 ust. 35 i),
 - 15) w paliwach nap dowych,
 - 16) w no nikiach danych, z wył czeniem programów komputerowych produkcji seryjnej, b d cych w ci głej sprzedaży i u ytkowanych przez Ubezpieczonego,
 - 17) w ruchomo ciach domowych znajduj cych si na niezabudowanych balkonach, loggiach, tarasach lub w ogrodzie, o ile nie umówiono si inaczej,
 - 18) wskutek porysowania, zadrapania, poplamienia, zmiany barwy ubezpieczonego przedmiotu lub odpry ni cia kawałków szyb i innych przedmiotów szklanych,
 - 19) w mieniu, którego nabycie potwierdzone jest fałszywymi dowodami zakupu, wprowadzonym na polski obszar celny lub do obrotu niezgodnie z prawem, albo w mieniu, na którego posiadanie Ubezpieczony nie ma zezwolenia wymaganego przez prawo,
 - 20) powstałe wskutek przypalenia lub osmalenia, je eli nie było po aru,
 - 21) spowodowanych przerwami w zasilaniu pr dem elektrycznym maszyn i urz dze chłodniczych,
 - 22) powstałe wskutek przedostania si opadów atmosferycznych przez dach lub ciany lub zawałenie si dachu, które powstało w nast pstwie złego stanu technicznego, braku konserwacji lub wadliwej konserwacji dachu, instalacji, rynien, stolarki okiennej, drzwiowej lub innych elementów ubezpieczonego budynku lub budowli, je eli utrzymywanie w dobrym stanie technicznym lub konserwacja tych instalacji, urz dze i elementów nale ała do obowi zków Ubezpieczonego,

- 23) powstałe wskutek przedostania się deszczu, gradu, niegu lub lodu przez niezamknięte, niedomknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi zewnętrzne i inne otwory,
 - 24) powstałe wskutek nawilgacania, przemarzania lub zamarzania ciany lub innych elementów budynków/budowli,
 - 25) powstałych wskutek przenikania wody z gruntu przez fundamenty, ciany, posadzki, stropy, o ile nie umówiono się inaczej,
 - 26) powstałe wskutek zamarznięcia ciał instalacji wewnętrznych znajdujących się w nieogrzewanym budynku,
 - 27) powstałe wskutek niezapewnienia przez Ubezpieczonego w sezonie grzewczym należytego ogrzewania pomieszczeń,
 - 28) powstałe wskutek cofnięcia się cieków, jeżeli nie zastosowano zaworów zwrotnych w instalacji kanalizacyjnej, o ile na Ubezpieczonym spoczywał obowiązek zainstalowania zaworów,
 - 29) w postaci zaginięcia mienia, w tym podczas akcji ratowniczej,
 - 30) błądów następowych kradzieży z włamaniem, rabunku, kradzieży lub rozboju ulicznego (poza miejscem ubezpieczenia), w którym brała udział osoba bliska pozostająca z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 31) w postaci graffiti tj. zabrudzenia poprzez pomalowanie całości lub części powierzchni przedmiotu ubezpieczenia różnego rodzaju napisami lub rysunkami,
 - 32) spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez wirusy komputerowe oraz wskutek przestępstw elektronicznych i komputerowych,
 - 33) powstałe w wyniku naturalnego zucia mienia w trakcie jego eksploatacji,
 - 34) powstałe wskutek naturalnego osiadania budynków lub budowli,
 - 35) powstałe wskutek drgań spowodowanych ruchem jakichkolwiek pojazdów i maszyn.
2. Towarzystwo nie odpowiada za szkody powstałe w dziełach sztuki i antykach w przypadku nieprzedstawienia przez Ubezpieczonego, w razie szkody następujących dokumentów:
 - 1) pisemnego potwierdzenia faktu nabycia dzieła sztuki/antyku w postaci umowy kupna, faktury lub rachunku zakupu,
 - 2) wyceny dzieła sztuki/antyku przez rzeczoznawców posiadających uprawnienia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ekspertów domów aukcyjnych, historyków sztuki zrzeszonych w Stowarzyszeniu Historyków Sztuki, osoby będące biegłymi sędziami dowodnymi.

Wymagane zabezpieczenia § 22

1. Budynek mieszkalny i budynki gospodarcze oraz te budowle, w których znajduje się mienie objęte ochroną ubezpieczeniową muszą być zabezpieczone przed dostępem osób trzecich:
 - 1) sufit, ciany, podłogi, dachy s wykonane z trwałych materiałów, których zniszczenie lub pokonanie nie jest możliwe bez użycia narzędzi lub siły,
 - 2) wszelkie otwory w cianach, sufitach, podłogach i dachach są zamknięte i nie jest możliwe dostanie do budynku lub lokalu osób nieuprawnionych bez dokonania włamania,
 - 3) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku lub lokalu są w należytym stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, że nie jest możliwe ich wyłamanie lub wyważenie bez użycia narzędzi lub siły, a otwarcie bez użycia podrobionych lub dopasowanych kluczy; sztaby, skobki i zawiasy zewnętrzne są wmurowane w ciany lub przytwierdzone zaklinowanymi rubami lub zamocowane w inny sposób od wewnętrznej strony ubezpieczonego budynku i nie jest możliwe ich wyłamanie lub wyważenie bez użycia narzędzi lub siły,
 - 4) w przypadku drzwi dwuskrzydłowych, jedno skrzydło jest dodatkowo unieruchomione za pomocą zasuw z dołu i z góry od wewnętrznej strony,
 - 5) wszystkie klucze do zamków, klódek, karty kodu dostępu, piloty do zamków i alarmów są w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczonego lub osób uprawnionych do ich przechowywania i przechowywane są w sposób chroniący je przed dostępem do nich osób nieuprawnionych.
2. Jeżeli zakres ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończonych jest rozszerzony o szkody powstałe na skutek kradzieży z włamaniem, to miejsce ubezpieczenia musi być ponadto zabezpieczone w następujących przypadkach:
 - 1) drzwi zewnętrzne prowadzące do budynku mieszkalnego i budynków gospodarczych oraz tych budowli, w których znajduje się ubezpieczone mienie (z wyjątkiem drzwi balkonowych i tarasowych) spełniają wszystkie następujące warunki:
 - a) są pełne, drzwi traktuje się jako pełne również wtedy, gdy zawierają w swojej konstrukcji elementy szklane zabezpieczone w sposób uniemożliwiający wejście do pomieszczenia lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie znajdujący się w drzwiach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, jeżeli przeszklenia są wypełnione szkłem antywłamaniowym o klasie odporności co najmniej P2/P2A lub są zabezpieczone stałymi/ruchomymi kratami lub roletami przeciwwłamaniowymi; ww. postanowienia dotyczą

dotychczasowych zabezpieczeń oszklonych drzwi nie mają zastosowania w obiektach wyposażonych w sprawne zabezpieczenia elektroniczne,

b) są zamykane na jeden zamek wielozastawkowy lub jeden zamek wielopunktowego ryglowania lub jeden zamek elektroniczny/mechaniczno-elektroniczny,

- 2) jeżeli suma ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończonych od kradzieży z włamaniem zawiera się w przedziale od 50.001 PLN do 100.000 PLN to budynek mieszkalny lub budynki gospodarcze, z których prowadzi bezpośrednio do budynku mieszkalnego s dodatkowo wyposażone w zabezpieczenia otworów okiennych (w tym drzwi balkonowych i tarasowych) szkłem antywłamaniowym o klasie odporności co najmniej P2/P2A lub zabezpieczone na całej powierzchni stałymi/ruchomymi kratami lub roletami przeciwwłamaniowymi lub okiennicami zamykanymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub jeden zamek elektroniczny/mechaniczno-elektroniczny lub klódek wielozastawkowych; ww. postanowienia dotyczą dodatkowych zabezpieczeń otworów okiennych nie mają zastosowania w obiektach wyposażonych w sprawne zabezpieczenia elektroniczne,
 - 3) jeżeli suma ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończonych od kradzieży z włamaniem przekracza 100.000 PLN to budynek mieszkalny oraz budynki gospodarcze, z których prowadzi bezpośrednio do budynku mieszkalnego s dodatkowo wyposażone w alarm lokalny z monitoringiem z przybyciem załogi interwencyjnej do 25 minut.
3. Za równorzędne zabezpieczenie do zamka wielozastawkowego uważa się elektroniczny system zamykania bramy garażowej.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania § 23

1. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu budynków i stałych elementów wykończonych ustala się według cen z dnia powstania szkody następująco:
 - 1) przy ubezpieczeniu według wartości odtworzeniowej – na podstawie kosztorysu naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy opracowanego w oparciu o Katalogi Nakładów Rzeczowych, przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem naprawy i zweryfikowanego przez Towarzystwo; dla robót nieregulowanych w Katalogach Nakładów Rzeczowych kosztorys musi obejmować koszty robocizny z podaniem liczby godzin i szczegółowy wykaz materiałów,
 - 2) przy ubezpieczeniu według wartości rynkowej:
 - a) w wysokości kosztów zakupu budynku tego samego rodzaju i standardu co ubezpieczony budynek, na terenie miejscowości w której znajduje się miejsce ubezpieczenia, o ile odbudowa ubezpieczonego budynku jest niemożliwa z przyczyn niezależnych od Ubezpieczonego,
 - b) w przypadku naprawy/wymiany, remontu, odbudowy budynku w miejscu ubezpieczenia – zgodnie z postanowieniami pkt 1), o ile stopień zucia technicznego budynku nie przekracza 30%,
 - c) w przypadku naprawy/wymiany, remontu, odbudowy budynku w miejscu ubezpieczenia – zgodnie z postanowieniami pkt 3), o ile stopień zucia technicznego budynku przekracza 30%,
 - 3) przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej – w wysokości kosztów określonych zgodnie z postanowieniami pkt 1) z uwzględnieniem stopnia zucia technicznego zgodnie z zasadami stosowanymi w budownictwie (wg wzoru Rossa), który jest dostępny w każdej jednostce Towarzystwa oraz na stronie internetowej www.tuw.pl, z zastrzeżeniem, że:
 - a) nie uwzględnia się stopnia zucia technicznego przy szkodach, których wartość nie przekracza 3% sumy ubezpieczenia,
 - b) maksymalne potrącenie z tytułu zucia technicznego wynosi 70%.
2. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu budowli ustala się według cen z dnia powstania szkody w wartości rzeczywistej z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 3) litera a) i b).
3. Rozmiar szkody w stałych elementach wykończonych zewnętrznych budynku mieszkalnego ustala się według cen z dnia powstania szkody według wartości rzeczywistej, z zastrzeżeniem ust. 1 pkt 3) litera a) i b).
4. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu ruchomości domowych ustala się według cen z dnia powstania szkody następująco:
 - 1) ruchomości domowe ubezpieczone w wartości odtworzeniowej – według wartości odtworzeniowej bez potrącenia stopnia zucia,
 - 2) dzieła sztuki, antyki, biuteria, kamienie szlachetne, perły, przedmioty wykonane w całości lub w części ze złota, srebra lub platyny, medale, broń, trofea myśliwskie, futra naturalne – według wartości rynkowej,
 - 3) znaczki pocztowe – według wartości nominalnej, jeżeli stanowi prawnym sposobem uiszczenia opłaty za przesyłkę pocztową lub według wartości rynkowej; odszkodowanie jest ustalane według wartości wyszej,
 - 4) banknoty, monety – według wartości nominalnej, jeżeli stanowi prawnym rodek płatniczy lub według wartości rynkowej; odszkodowanie jest ustalane według wartości wyszej,

- 5) gotówka – według wartości nominalnej; walut obcych przelicza się według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego,
- 6) papiery wartościowe – według ceny sprzedaży, w przypadku papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu giełdowego według ich ceny giełdowej pomniejszonej o prowizję maklerską,
- 7) karty płatnicze i kredytowe – według kosztów odzwrotzenia,
- 8) mienie powierzone – na podstawie dokumentów księgowych potwierdzających wartość mienia i obciążenie kosztami przez zakład pracy, wypracownie, kluby lub inne podmioty,
- 9) ruchomości domowe ubezpieczone według wartości rzeczywiście – według wartości odzwrotzonej z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego, z zastrzeżeniem, że:
 - a) dla sprzętu gospodarstwa domowego, audiowizualnego, komputerowego, fotograficznego, optycznego, telefonicznego, nośników danych (w tym pendrive, odtwarzacze MP3, MP4), urządzeń do nawigacji GPS i instrumentów muzycznych – stopień zużycia technicznego wynosi 10% za każdy rok użytkowania,
 - b) dla pozostałych ruchomości domowych – stopień zużycia technicznego wynosi 5% za każdy rok użytkowania,
 - c) nie uwzględnia się stopnia zużycia technicznego przy uszkodzeniach, których wartość nie przekracza 3% sumy ubezpieczenia,
 - d) maksymalne potrącenie z tytułu zużycia technicznego wynosi 70%.
5. Rozmiar szkody mienia związanego z prowadzeniem gospodarstwa rolnego ustala się według przeciętnych cen rynkowych mienia tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku obowiązujących w dniu powstania szkody na terenie, na którym szkoda powstała, przyjmując w odniesieniu do:
 - 1) ziemiopłodów – ceny skupu,
 - 2) bydła, koni, owiec, kóz, drobiu, zwierząt futerkowych – ceny rynkowej,
 - 3) trzody chlewnej i młodego bydła rzeźnego – wartość ustaloną na podstawie wagi zwierzęcia w dniu ustalenia odszkodowania i przeciętnej ceny skupu,
 - 4) zwierząt gospodarskich hodowlanych – udokumentowanej wartości tych zwierząt,
 - 5) pozostałego mienia – kosztu naprawy albo kosztu nabycia nowego mienia tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, pomniejszony o stopień zużycia – przy czym stopień ten określa się w wysokości po 10% za każdy rok użytkowania mienia, nie więcej jednak niż 70%.
6. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu szyb od stłuczenia ustala się według cen z dnia powstania szkody w wysokości kosztów naprawy ustalonych na podstawie kosztorysu przedłożonego przez Ubezpieczonego przed rozpoczęciem naprawy i zweryfikowanego przez Towarzystwo oraz dokumentu potwierdzającego wykonanie naprawy.
7. Wysokość odszkodowania za szkody w mieniu ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
 - 1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o zapisy OWU,
 - 2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
 - 3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
 - 4) dla budynków, budowli i stałych elementów wykończonych – koszty i ceny na danym terenie, nie wyższe niż określone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowanej przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „PROMOCJA” Sp. z o.o. lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnostan ofertę sprzedaży,
 - 5) dla ruchomości domowych – koszty naprawy, czyszczenia, renowacji lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnostan ofertę sprzedaży.
8. W zakresie ubezpieczenia słomy i siana złoonego w stogach, o którym mowa w § 14 ust. 7, Towarzystwo potrąca udział własny Ubezpieczonego w szkodzie, w wysokości 20% ustalonego odszkodowania.
9. Wysokość odszkodowania nie może przekroczyć wartości przedmiotu ubezpieczenia.
10. Przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - 1) wartości naukowej, zabytkowej, historycznej, artystycznej, kolekcjonerskiej lub pamiątkowej,
 - 2) kosztów ulepszeń i nowocześniejszych,
 - 3) zwiększonych kosztów wynikających z braku w powszechnym obrocie materiałów potrzebnych do przywrócenia przedmiotu ubezpieczenia do stanu istniejącego przed szkodą.
11. Jeżeli uszkodzony nie przedstawi rachunku strat wraz z fakturami lub rachunkami, wówczas wypłata odszkodowania następuje według wyceny Towarzystwa.
12. Ustalony koszt odszkodowania za szkody w mieniu pomniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, sprzedaży, przeróbki lub naprawy, na podstawie uzgodnienia z Ubezpieczonym lub opinii niezależnego rzeczoznawcy.
13. W przypadku zbiegu odszkodowania z tytułu dwóch lub więcej ubezpieczeń mienia z tego samego zdarzenia, odszkodowanie wypłaca się do wysokości składek w granicach sumy ubezpieczenia w ramach każdego ubezpieczenia, z uwzględnieniem odszkodowania już wypłaconych.

ROZDZIAŁ III

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym

Przedmiot i zakres ubezpieczenia § 24

1. Ubezpieczeniem objęta jest odpowiedzialność cywilna w życiu prywatnym za szkody na osobie i rzeczach wyrządzone osobom trzecim, jeżeli ubezpieczony lub osoby bliskie pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym zobowiązane są w myśl przepisów prawa do naprawienia szkody:
 - 1) z tytułu posiadania mienia prywatnego zgłoszonego do ubezpieczenia,
 - 2) w związku z czynnościami życia prywatnego tj. czynnościami dotyczącymi sfery prywatnej nie związanymi z aktywnością zawodową i pozostającymi bez związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, prac zarobkowych i praktyczną nauką zawodu poza siedzibą szkoły.
2. Z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przysługuje odszkodowanie, jeżeli szkoda została wyrządzona poszkodowanemu czynem niedozwolonym, pod warunkiem, że zdarzenie ubezpieczeniowe powodujące szkody powstało w okresie ubezpieczenia. Ochrona objęta jest także szkody wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa.
3. Dodatkowo ochrona objęta jest również szkody w mieniu osób trzecich, powstałe niezależnie od winy Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, spowodowane bezpośrednio rednim działaniem wody lub innej cieczy, która wydostała się ze stanowiska właściwie Ubezpieczonego instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania lub urządzeń domowych bezpośrednio z nim współpracujących (w tym wskutek pęknięcia, oderwania lub odcepienia się zamontowanego na stałe w rurociągu tego do przepływu wody doprowadzającego lub odprowadzającego wodę z urządzeń domowych lub armatury), gdy bezpośrednio źródło powstania tej szkody znajduje się w budynku mieszkalnym lub budynku gospodarczym.
4. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo zobowiązane jest do:
 - 1) wypłaty odszkodowania/ wadium, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić poszkodowanej osobie trzeciej w świetle przepisów prawa cywilnego w granicach sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności,
 - 2) pokrycia kosztów działań podjętych przez Ubezpieczonego w celu zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiaru, jeżeli działania te były celowe, nawet gdyby okazały się bezskuteczne,
 - 3) pokrycia niezbędnych kosztów procesu w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą.

Suma gwarancyjna i limity odpowiedzialności § 25

1. Suma gwarancyjna łącznie dla szkód na osobie i rzeczach ustala Ubezpieczający.
2. Suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia, łącznie dla szkód na osobie i rzeczach. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę gwarancyjną, która stanowi górną granicę odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. W ramach sumy gwarancyjnej Towarzystwo odpowiada do wysokości następujących limitów:
 - 1) za szkody spowodowane przez zwierzęta domowe w wysokości 50% sumy gwarancyjnej, jednak nie więcej niż 25.000 PLN,
 - 2) za szkody określone w § 24 ust. 3 w wysokości 50% sumy gwarancyjnej, jednak nie więcej niż 5.000 PLN. Podwyższenie limitu odpowiedzialności Towarzystwa ponad limit wskazany w niniejszym punkcie jest możliwe za opłatą dodatkowej składki. Ubezpieczający dokonuje wyboru sumy gwarancyjnej, jednak nie więcej niż do wysokości 100.000 PLN i nie więcej niż suma gwarancyjna obowiązująca w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.
4. Towarzystwo, w odniesieniu do każdej szkody pokrywa do wysokości 10% sumy gwarancyjnej poniesione przez Ubezpieczonego za zgodą Towarzystwa koszty:
 - 1) wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w celu ustalenia okoliczności zdarzenia,
 - 2) sędziwej obrony przed roszczeniami osoby trzeciej, w sporze prowadzonym na polecenie Towarzystwa lub za jego zgodą, jeżeli Towarzystwo dało ustanowienia pełnomocnika,
 - 3) postępowania ugodowego prowadzonego w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi.
5. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o każdorazowo wypłacone odszkodowanie/ wadium, a do jej wyczerpania, a także w przypadku, jeżeli wypłata będzie dotyczyła limitu dla zdarzenia objętego ubezpieczeniem.
6. Na piśmie wniosek Ubezpieczającego cego może nastąpić podwyższenie lub uzupełnienie sumy gwarancyjnej ze skutkiem od dnia następnego po opłaceniu dodatkowej składki.

**Wył czenia z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej
w yciu prywatnym
§ 26**

1. Poza ogólnymi wył czeniami okre lonymi w § 4, zakres ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej w yciu prywatnym nie obejmuje tak e odpowiedzialno ciza szkody:
 - 1) powstałe w zwi zku ze zdarzeniami zaistniałymi przed dniem zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - 2) za które odpowiedzialno Ubezpieczonego wykracza poza ustawowy zakres, w tym wynika z umownego przeje cia przez niego odpowiedzialno ci, z zastrzeżeniem § 24 ust. 3,
 - 3) wyrz dzone osobom bliskim, jak również za szkody wyrz dzone przez osoby bliskie Ubezpieczonemu albo sobie nawzajem,
 - 4) zwi zane z prowadzeniem jakiegokolwiek działalno ci gospodarczej, zawodowej, zarobkowej lub pełnieniem funkcji (w tym honorowych) członka organu osoby prawnej,
 - 5) polegaj ce jakimkolwiek ubezpieczeniu obowi zkowemu, niezale nie od tego, czy obowi zek ten został spełniony,
 - 6) zwi zane z dost pem lub korzystaniem z internetu, wł czaj c w to umowy zawierane przez internet, intranet, extranet lub za po rednictwem stron internetowych Ubezpieczonego, jego adresu internetowego lub poprzez przesyłanie poczty elektronicznej lub dokumentów przy wykorzystaniu elektronicznych rodków przekazu,
 - 7) powstałe w wyniku bezpo redniego lub po redniego oddziaływania wyrobów tytoniowych lub wyrobów zawieraj cych azbest,
 - 8) wynikłe z przeniesienia chorób zaka znych,
 - 9) b d ce nast pstwem chorób zwierz t lub chorób odzwierz cych,
 - 10) powstałe w zwi zku z uprawianiem sportów wysokiego ryzyka lub sportów o charakterze wyczynowym,
 - 11) polegaj ce na zanieczyszczeniu lub ska eniu rodowiska oraz w drzewostanie lasów i parków,
 - 12) spowodowane składowaniem odpadów,
 - 13) powstałe wskutek postępowania si wszelkiego rodzaju petardami i rodkami o podobnym działaniu,
 - 14) powstałe w zwi zku z posiadaniem lub u ywaniem wszelkiego rodzaju broni oraz uczestnictwem w polowaniu,
 - 15) wyrz dzone w zwi zku z posiadaniem lub u ywaniem pojazdów mechanicznych, statków powietrznych i pojazdów wodnych, z wyj tkiem zdalnie sterowanych bezzałogowych modeli pojazdów, statków powietrznych i pojazdów wodnych, o ile ich ci ar nie przekracza 5 kg oraz drobnego sprz tu pływaj cego zdefiniowanego w § 2 ust. 35 i),
 - 16) polegaj ce na zniszczeniu lub utracie gotówki, bi uterii, papierów warto ciowych, wszelkiego rodzaju dokumentów, zbiorów archiwalnych oraz zbiorów kolekcjonerskich wszelkiego rodzaju, a tak e dzieł sztuki lub przedmiotów zabytkowych,
 - 17) zwi zanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, licencji, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własno ci intelektualnej oraz dóbr osobistych innych ni obj te ochron jako szkody na osobie,
 - 18) powstałe w mieniu, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzier awy, leasingu, u ytkowania, przechowania lub innej umowy nienazwanej, o ile nie umówiono si inaczej,
 - 19) w postaci straty finansowej nieb d cej wynikiem szkody na osobie lub szkody rzeczowej,
 - 20) spowodowane przez zwierz ta inne ni domowe.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kar pien i nych, w tym kar umownych, grzywnien s dowych i administracyjnych, zadatków, odszkodowa z tytułu odst pienia od umowy, podatków, nale no ci publicznoprawnych i opłat manipulacyjnych, odszkodowa o charakterze karnym, do zapłacenia których Ubezpieczony jest zobowi zany.

**Ustalenie rozmiaru szkody i wysoko ci odszkodowania
§ 27**

1. Podstaw ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej s uzasadnione i udokumentowane roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
2. Towarzystwo jest zobowi zane do zapłaty wiadczenia w granicach odpowiedzialno ci cywilnej Ubezpieczonego, jednak nie wi cej ni do wysoko ci sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialno ci.
3. Wysoko odszkodowania za szkody na osobie ustala si z uwzgl dnieniem:
 - 1) okoliczno ci powstania szkody,
 - 2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
4. Uznanie lub zaspokojenie przez Ubezpieczonego roszczenia poszkodowanego o naprawienie szkody, która obj ta jest ubezpieczeniem odpowiedzialno ci cywilnej, nie ma skutków prawnych wzgl dem Towarzystwa, je eli Towarzystwo uprzednio nie wyraziło na to zgody.

**ROZDZIAŁ IV
Ubezpieczenie ochrony prawnej**

**Przedmiot i zakres ubezpieczenia
§ 28**

1. Przedmiotem ubezpieczenia ochrony prawnej jest umo liwienie prawnej reprezentacji Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostaj cych z nim we wspólnym gospodarstwie domowym:
 - 1) w post powaniu s dowym, prowadzonym przed polskimi s dami powszechnymi, w którym Ubezpieczony jest pozwanym, obwinionym lub oskarżonym,
 - 2) w post powaniu administracyjnym, prowadzonym przed organami polskiej administracji rz dowej lub samorz dowej, je eli post powanie nie zostało wszcz te przez Ubezpieczonego, poprzez refundacj przez Towarzystwo zwi zanych z ochron praw poniesionych kosztów okre lonych w ust. 6 i 7, o ile przyczyna wszcz cia post powania wobec Ubezpieczonego powstała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ubezpieczenia.
2. W razie powstania sporu mi dzy Ubezpieczonym a Towarzystwem w zwi zku z realizacj umowy ubezpieczenia ochrony prawnej, strony mog w drodze umowy podda ten spór pod rozstrzygni cie s du polubownego.
3. Je eli powodem wszcz cia post powania jest wi cej ni jedna przyczyna lub przyczyna o charakterze ci głym – za powód wszcz cia post powania, dla celów niniejszego ubezpieczenia, uwa a si pierwsz z przyczyn lub pocz tek przyczyny o charakterze ci głym.
4. Ubezpieczenie ochrony prawnej obejmuje Ubezpieczonego i osoby bliskie pozostaj ce z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, z wył czeniem dzieci (w tym przysposobionych lub przyj tych na wychowanie) i pasierbów, którzy uko czyli 24 rok ycia.
5. W ramach ubezpieczenia ochrony prawnej Towarzystwo refunduje niepodlegaj ce zwrotowi na rzecz Ubezpieczonego zgodnie z decyzj lub orzeczeniem ko cz cym post powanie:
 - 1) koszty i opłaty s dowe, ł cznie z nale no ciami wiadków i biegłych,
 - 2) koszty i opłaty w post powaniu administracyjnym, ł cznie z nale no ciami wiadków i biegłych,
 - 3) koszty wynagrodzenia jednego pełnomocnika procesowego w post powaniu s dowym uprawnionego do wiadczenia pomocy prawnej, w wysoko ci minimalnej stawki wynikaj cej z przepisów o opłatach za czynno ci radców prawnych i adwokatów.
6. Towarzystwo zwraca ponadto koszty uzyskanych poza post powaniem opinii biegłych lub rzeczoznawców lub innych dokumentów stanowi cych dowody w sprawie, o ile słu one ochronie praw Ubezpieczonego w zwi zku z prowadzonym post powaniem oraz pod warunkiem, e ich uzyskanie zostało uprzednio zaakceptowane przez Towarzystwo.

**Suma ubezpieczenia
§ 29**

1. Suma ubezpieczenia ustala Ubezpieczaj cy.
2. Suma ubezpieczenia stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa na jedno i wszystkie zdarzenia powstałe w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczaj cy ustala sum ubezpieczenia, która stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia ulega zmniejszeniu o ka dorazowo wypłacone wiadczenie, a do jej wyczerpania.
4. Na pisemny wniosek Ubezpieczaj cego mo e nast pi podwy szenie lub uzupełnienie sumy ubezpieczenia ze skutkiem od dnia nast pnego po opłaceniu dodatkowej składki.

**Wył czenia z zakresu ubezpieczenia ochrony prawnej
§ 30**

Poza kosztami post powa pozostaj cych w bezpo rednim lub po rednim zwi zku z ogólnymi wył czeniami okre lonymi w § 4 zakres ubezpieczenia ochrony prawnej nie obejmuje tak e kosztów:

- 1) post powa dotycz cych roszcze zwi zanych z prowadzeniem działalno ci gospodarczej, zawodowej, zarobkowej, przez Ubezpieczonego, w tym pełnienia funkcji (w tym honorowych) członka organu osoby prawnej,
- 2) zwi zanych z naruszeniem praw autorskich, patentów, licencji, znaków towarowych, nazw fabrycznych i jakichkolwiek innych praw własno ci intelektualnej,
- 3) post powa dotycz cych sporu pomi dzy Ubezpieczonymi,
- 4) post powa dotycz cych sporu pomi dzy Ubezpieczonym a osobami bliskimi,
- 5) post powa dotycz cych sporu pomi dzy Ubezpieczonym a Towarzystwem,
- 6) spowodowanych przez Ubezpieczonego poprzez zamierzone zatajenie lub udzielenie nieprawdziwych informacji lub przedstawienie sfałszowanych dokumentów w post powaniu,
- 7) uzyskania lub przeprowadzenia na wniosek Ubezpieczonego dowodów nieistotnych dla wyniku post powania,
- 8) jakichkolwiek kar, grzywnien lub udzielenia por cze maj tkowych,
- 9) post powa egzekucyjnych,
- 10) podró y Ubezpieczonego do oraz z s du lub organu administracji, w tym kosztów noclegu.

Ustalenie wysoko ci odszkodowania § 31

Towarzystwo refunduje Ubezpieczonemu koszty post powania po jego prawomocnym zako czeniu oraz na podstawie:

- 1) prawomocnego orzeczenia lub decyzji ko cz cej post powanie,
- 2) dowodów poniesienia kosztów podlegaj cych zwrotowi.

ROZDZIAŁ V Ubezpieczenie nast pstw nieszcz liwych wypadków (NNW)

Przedmiot i zakres ubezpieczenia § 32

1. Przedmiotem ubezpieczenia s nast pstwa nieszcz liwych wypadków osób wskazanych imiennie w umowie ubezpieczenia.
2. Z umowy ubezpieczenia przysługuj nast puj ce wiadczenia:
 - 1) z tytułu urazów doznanych przez Ubezpieczonego, wymienionych w Tabeli urazów ciała wskazanej w § 37,
 - 2) z tytułu mierci Ubezpieczonego wskutek nieszcz liwego wypadku,
 - 3) dzienna dieta za pobyt w szpitalu w zwi zku z nieszcz liwym wypadkiem obj tym ubezpieczeniem.
3. Dodatkowo, poza sum ubezpieczenia, Towarzystwo zwraca celowe i udokumentowane oryginalnymi dowodami koszty jednorazowego nabycia protez oraz rodków pomocniczych i ortopedycznych zaleconych przez lekarza, zakupionych przed upływem 3 lat od daty nieszcz liwego wypadku – do wysoko ci 10% sumy ubezpieczenia.

Suma ubezpieczenia § 33

1. Sum ubezpieczenia na jednego Ubezpieczonego ustala Ubezpieczaj cy.
2. Wysoko sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich Ubezpieczonych obj tych umow ubezpieczenia.
3. Górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa w okresie ubezpieczenia stanowi:
 - 1) w odniesieniu do jednej osoby suma ubezpieczenia okre lona w polisie,
 - 2) w odniesieniu do umowy ubezpieczenia suma ubezpieczenia na jedn osob przemno ona przez liczb osób obj tych ochron ubezpieczeniow .
4. Ł czna wysoko wiadcze wypłaconych w okresie ubezpieczenia nie mo e przekroczy sumy ubezpieczenia nast pstw nieszcz liwych wypadków okre lonej w umowie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczaj cy ustala sum ubezpieczenia, która stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.

Wył czenia z zakresu ubezpieczenia nast pstw nieszcz liwych wypadków § 34

Poza ogólnymi wył czeniami okre lonymi w § 4, zakres ubezpieczenia nast pstw nieszcz liwych wypadków nie obejmuje tak e odpowiedzialno ci za szkody:

- 1) powstałe przed dat pocz tku ochrony ubezpieczeniowej,
- 2) polegaj ce na usiłowaniu popełnienia lub popełnieniu przez Ubezpieczonego przest pstwa lub wykroczenia, je eli miało to wpływ na powstanie szkody,
- 3) powstałe w wyniku prowadzenia przez Ubezpieczonego wszelkiego rodzaju pojazdów lub obsługiwanie maszyn i urz dze bez wymaganych uprawnie , je eli miało to wpływ na powstanie nieszcz liwego wypadku,
- 4) powstałe w zwi zku z samookaleczeniem, usiłowaniem popełnienia lub popełnieniem samobójstwa, okaleczeniem na własn pro b bez wzgl du na stan poczytalno ci Ubezpieczonego w chwili popełnienia wymienionego czynu,
- 5) b d ce nast pstwem wszelkich stanów chorobowych, zarówno przewlekłych jak i wyst puj cych nagle, z wyj tkiem zawału serca i udaru mózgu,
- 6) b d ce nast pstwem uszkodze ciała spowodowanych leczeniem lub wykonywaniem zabiegów leczniczych,
- 7) b d ce nast pstwem bł dów w sztuce lekarskiej i eksperymentów medycznych,
- 8) b d ce nast pstwem zabiegów kosmetycznych wykonywanych przez osoby nie posiadaj ce uprawnie do ich wykonywania,
- 9) powstałe wskutek zaburze psychicznych lub napadów eplieptycznych Ubezpieczonego,
- 10) powstałe wskutek przerwania leczenia, mimo zalece lekarza co do dalszej jego kontynuacji,
- 11) powstałe w wyniku spo ycia lub przyj cia w inny sposób stałych lub ciekłych substancji, skutkuj cego zatruciem,
- 12) powstałe w wyniku czynnego i zamierzonego udziału Ubezpieczonego w bójkach lub innych aktach przemocy, za które uwa a si fizyczn walk , podczas której osoby ataku i broni si nawzajem, gdzie ka dy z uczestników dobrowolnie i wiadomie przyjmuje i godzi rol napastnika z rol napadni tego, za wyj tkiem wypadków powstałych podczas działania w obronie koniecznej rozumianej jako odpiertanie bezpo redniego

i bezprawnego zamachu na jakiegokolwiek dobro własne lub innej osoby lub podczas udzielania pomocy osobom znajduj cym si w niebezpiecze stwie,

- 13) powstałe wskutek uprawiania sportów wysokiego ryzyka lub o charakterze wycyzynawym,
- 14) powstałe wskutek posługiwania si wszelkiego rodzaju petardami i rodkami o podobnym działaniu, a tak e posługiwania si broni .

Wymagane post powanie § 35

1. Ubezpieczony zobowi zany jest:
 - 1) d y do zmniejszenia skutków nieszcz liwego wypadku, w tym niezwłocznie podda si opiece lekarskiej i wskazanemu leczeniu,
 - 2) zawiadomi Towarzystwo o zaistnieniu nieszcz liwego wypadku w terminie 14 dni od daty jego zaistnienia, a w przypadku zaistnienia okoliczno ci uniemo liwiaj cych zgłoszenie szkody w wyznaczonym terminie – nie pó niej ni po upływie 14 dni od ustania okoliczno ci uniemo liwiaj cych wcze niejsze zgłoszenie szkody,
 - 3) dostarczy dokumenty niezb dne do ustalenia zasadno ci i wysoko ci wiadczenia, informuj ce o okoliczno ciach zaistnienia nieszcz liwego wypadku, przebiegu leczenia, poniesionych kosztach; w przypadku, gdy Ubezpieczony uległ nieszcz liwemu wypadkowi podczas wykonywania czynno ci wymagaj cych posiadania uprawnie , Ubezpieczony winien jest dostarczy dokument uprawniaj cy go do wykonywania tych czynno ci,
 - 4) umo liwi Towarzystwu zasi gni cie informacji na temat okoliczno ci zaistnienia nieszcz liwego wypadku, doznanych obra e ciała, w tym u lekarzy, którzy nad Ubezpieczonym sprawowali lub nadal sprawuj opiek po nieszcz liwym wypadku,
 - 5) podda si na danie Towarzystwa badaniu przez lekarzy wskazanych przez Towarzystwo.
2. W razie mierci Ubezpieczonego wiadczenie przysługuje Uprawnionemu do wykonania praw wynikaj cych z umowy ubezpieczenia. Uprawniony zobowi zany jest dostarczy do Towarzystwa akt zgonu, swój dokument to samo ci oraz dokumenty potwierdzaj ce uprawnienia do wiadczenia zgodnie z przepisami o nabyciu praw do spadku.

Ustalenie wysoko ci wiadczenia § 36

1. wiadczenia okre lone w § 32 ust. 2 i 3 przysługuj , o ile istnieje bezpo redni zwi zek przyczynowy pomi dzy nieszcz liwym wypadkiem a urazem lub mierci Ubezpieczonego.
2. Wysoko odszkodowania ustala si z uwzgl dnieniem:
 - 1) okoliczno ci powstania szkody,
 - 2) dokumentacji medycznej i opinii lekarskiej.
3. wiadczenie wypła ca si w wysoko ci stanowi cej taki procent ustalonej sumy ubezpieczenia, jaki wynika z Tabeli urazów ciała wskazanej w § 37.
4. Je eli wskutek nieszcz liwego wypadku doszło do wielu urazów, wiadczenie ustala si po zsumowaniu procentów sumy ubezpieczenia odpowiadaj cych poszczególnym urazom, przy czym wysoko wiadczenia nie mo e przekroczy sumy ubezpieczenia.
5. W razie mierci Ubezpieczonego przed upływem 2 lat od daty nieszcz liwego wypadku, o ile mier pozostaje w bezpo rednim zwi zku przyczynowym z nieszcz liwym wypadkiem, wiadczenie wynosi 100% sumy ubezpieczenia.
6. Towarzystwo wypła ca za ka dy dzie pobytu w szpitalu pocz wszy od 3-go do 100-go dnia wł cznie, w zwi zku ze zdarzeniem zdefiniowanym jako nieszcz liwy wypadek, w wysoko ci 0,2% sumy ubezpieczenia za ka dy dzie pobytu w szpitalu w granicach sumy ubezpieczenia.
7. Je eli Ubezpieczony otrzymał wiadczenie z tytułu urazu, a nast pnie zmarł na skutek tego samego nieszcz liwego wypadku, wiadczenie z tytułu mierci wypła ca si osobie Uprawnionej, tylko wówczas gdy jest ono wy sze od wiadczenia wypłaconego Ubezpieczonemu z tytułu doznanego urazu, przy czym potr ca si uprzednio wypłacon z tego tytułu kwot .
8. W razie mierci Ubezpieczonego nieb d cej nast pstwem nieszcz liwego wypadku obj tego ochron ubezpieczeniow przed otrzymaniem przez niego wiadczenia z tytułu doznanego urazu, Towarzystwo wypła ca to wiadczenie osobom wymienionym w ust. 9-10.
9. wiadczenie wynika ce z umowy ubezpieczenia wypłacane jest Ubezpieczonemu, a w razie jego mierci – Uprawnionemu.
10. W przypadku braku wskazania Uprawnionego, wiadczenie z tytułu mierci wypła ca si członkowi rodziny zmarłego według nast puj cej kolejno ci:
 - 1) mał onkowi,
 - 2) dzieciom,
 - 3) rodzicom,
 - 4) innym ustawowym spadkobiercom zmarłego.
11. Je eli wiadczenie przysługuje kilku osobom, dzieli si je mi dzy te osoby w równych cz kach.
12. Towarzystwo wypła ca wiadczenie wył cznie w PLN, niezale nie od tego, gdzie powstała szkoda. Koszty poniesione w walutach obcych przeliczane s na PLN według redniego kursu NBP z dnia poniesienia wydatku.

**TABELA URAZÓW CIAŁA DLA POTRZEB UBEZPIECZENIA
NAST PSTW NIESZCZ LIWYCH WYPADKÓW
„BEZPIECZNA ZAGRODA”**

§ 37

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
Całkowita utrata zmysłów		
1.	gałki ocznej lub wzroku w jednym oku	30
2.	obu gałek ocznych lub wzroku w obydwu oczach	100
3.	słuchu w jednym uchu	30
4.	słuchu w obu uszach	60
5.	w chu	10
6.	j zyka i zmysłu smaku ł cznie	50
Utrata ko czyny lub władzy nad poszczególnymi ko czynami		
7.	ko czynna górna w stawie barkowym	70
8.	ko czynna górna powy ej stawu łokciowego, a poni ej stawu barkowego	65
9.	ko czynna górna poni ej stawu łokciowego, a powy ej nadgarstka	60
10.	ko czynna górna poni ej lub na wysoko ci nadgarstka	55
11.	ko czynna dolna powy ej ródkowej cz ci uda	70
12.	ko czynna dolna poni ej ródkowej cz ci uda, a powy ej stawu kolanowego	60
13.	ko czynna dolna poni ej stawu kolanowego, a powy ej ródkowej cz ci	50
14.	ko czynna dolna poni ej ródkowej cz ci podudzia, a powy ej stopy	45
15.	ko czynna dolna – stopa w stawie skokowym	40
16.	ko czynna dolna – stopa z wył czeniem pi ty	30
Utrata palców		
17.	całkowita utrata kciuka	20
18.	cz ciowa utrata kciuka	10
19.	całkowita utrata palca wskazuj cego	10
20.	cz ciowa utrata palca wskazuj cego	5
21.	całkowita utrata innego palca u r ki	5
22.	cz ciowa utrata innego palca u r ki	2
23.	całkowita utrata palucha	5
24.	cz ciowa utrata palucha	2
25.	całkowita utrata innego palca u stopy	2
Całkowita utrata narz dów		
26.	utrata płata płucnego	50
27.	utrata ędziony	15
28.	utrata jednej nerki	20
29.	utrata obu nerek	50
30.	utrata pr cia	40
31.	utrata jednego j dra lub jajnika	20
32.	utrata macicy	40
Oparzenia i odmro enia (II i III stopnia)		
33.	obejmuj ce 5-15% powierzchni ciała	10
34.	obejmuj ce 16-30% powierzchni ciała	25
35.	obejmuj ce powy ej 30% powierzchni ciała	45
Złamania		
36.	złamania ko ci miednicy, ko ci w obr bie stawu biodrowego (z wył tkiem izolowanych złama ko ci łonowej lub kulszowej, ko ci ogonowej), w obr bie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bli sza ko ci udowej, kr tarze, złamania pod- i przeskr tarzowe)	
	a) wieloodłamowe otwarte	25
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	5
37.	złamania ko ci ramiennej/udowej	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	3
38.	złamanie ko ci podudzia/przedramienia	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	8
	c) inne złamania wieloodłamowe	5
	d) inne złamania	3
39.	złamania ko ci podstawy i sklepienia czaszki, złamanie łopatki	
	a) wieloodłamowe otwarte	15
	b) inne złamania otwarte	10
	c) inne złamania wieloodłamowe	8
	d) inne złamania	5
40.	złamania ko ci: twarzoczaszki, uchwy, kciuka (palczki kciuka i ko ci ród r cza), palca wskazuj cego, obojczyka, rzepki, ko ci skokowej, pi towej	
	a) wieloodłamowe otwarte	10
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
	d) inne złamania	2
41.	złamania ko ci: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, guza kulszowego, trzonu kr gów	
	a) złamania otwarte	8
	b) inne złamania	3

Lp.	Rodzaj urazu	Procent sumy ubezpieczenia
42.	złamania ko ci łokciowej, promieniowej, piszczelowej, łódkowatej stopy, sze ciennej, klinowatych	
	a) wieloodłamowe otwarte	8
	b) inne złamania otwarte	6
	c) inne złamania wieloodłamowe	4
	d) inne złamania	2
43.	złamania ko ci: eber, palców dłoni i stóp (z wył tkiem kciuka i wskaziciela), ogonowej, strzałkowej, wyrostków o cistych i poprzecznych kr góstupa, łonowej, kulszowej	
	a) złamania otwarte	8
	b) inne złamania	3
44.	złamania ko ci ródstopia i ród r cza, nadgarstka	
	a) złamania otwarte	6
	b) inne złamania	2
Urazy, uszkodzenia takie jak: zwichni cia/skr cenia/wybicia		
45.	w obr bie kr góstupa szyjnego	10
46.	stawu barkowego	8
47.	stawu łokciowego	8
48.	w obr bie stawów nadgarstka	6
49.	w stawie kciuka	3
50.	w stawie palca wskazuj cego i pozostałych palców	2
51.	stawu biodrowego	12
52.	stawu kolanowego	20
53.	stawu skokowego	10
54.	stawu Choparta	10
55.	stawu Lisfranca	5
56.	stawu palucha	2
57.	stawu pozostałych palców stopy	1
Inne urazy ko czyn górnych i dolnych		
58.	uszkodzenia ko czyn górnych:	
	a) uszkodzenie ci gien ramienia i ich przyczepów	6
	b) uszkodzenie ci gien łokcia i ich przyczepów	5
	c) uszkodzenie ci gien nadgarstka i ich przyczepów	4
59.	uszkodzenia wi zadał i przyczepów ko czyn dolnych	5
Inne		
60.	uraz głowy ze wstrz nieniem mózgu	10
61.	uk szenie przez owady wymagaj ce podania leków anafalaktycznych lub pobytu w szpitalu minimum 1 dob	2
62.	uk szenie przez w e i mije wymagaj ce podania surowicy	5
63.	pok sanie/ pogryzienie przez zwierz ta powoduj ce naruszenie powłok skóry i wymagaj ce pomocy lekarskiej	3
64.	rany ci te lub szarpane wymagaj ce interwencji chirurgicznej	3
65.	złamanie/ lub utrata z bów stałych	2 za 1 z b
66.	udar mózgu	50
67.	zawał serca	50

**ROZDZIAŁ VI
Ubezpieczenie upraw**

**Przedmiot i zakres ubezpieczenia
§ 38**

- Przedmiotem ubezpieczenia jest plon główny nast puj cych upraw rolnych:
 - zbo a (pszenica, yto, j czmie , owies, pszen yto, mieszanki zbo , proso, gryka),
 - rzepak,
 - ro liny okopowe na pasz (z wył czeniem buraków cukrowych).
- Ubezpieczenie obejmuje szkody w zakresie ilo ciowych całkowitych lub cz ciowych ubytków plonów głównych, b d ce bezpo rednim nast pstwem:
 - po aru w zbo ach lub rzepaku,
 - gradobicia w ro linach okopowych (korzeniowych) na pasz .
- Odpowiedzialno Towarzystwa za szkody rozpoczyna si od wzej cia ro lin wysianych lub wysadzonych do gruntu, nie wcze niej jednak ni po upływie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia (wystawienia polisy).
- Z zastrze niem postanowie § 6 oraz § 41 pkt 7, odpowiedzialno Towarzystwa za szkody ko czy si z chwil zebrania z pola plonu głównego.
- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialno ci okre lonych w § 39 i § 42.
- Dla ubezpieczenia upraw ustala si udział własny Ubezpieczonego w ka dej szkodzi w wysoko ci 10% ustalonego odszkodowania.
- Za zgod Towarzystwa, w ubezpieczeniu od ryzyka gradobicia, Ubezpieczaj cy mo e znie udział własny, o którym mowa w ust. 6, po opłaceniu dodatkowej składki.
- Wniosek o ubezpieczenie upraw nie mo e by zło ony pó niej ni do dnia 31 maja roku zbioru plonu głównego.

**Suma ubezpieczenia
§ 39**

- Sum ubezpieczenia dla poszczególnych rodzajów upraw ustala Ubezpieczaj cy.

2. Suma ubezpieczenia dla danej uprawy odpowiada warto ci plonu głównego obliczonej jako iloczyn:
 - 1) przewidywanej jednostkowej wydajno ci na 1 ha, nie wy szej od przeci tnych wydajno ci uzyskiwanych w danym gospodarstwie, miejscowo ci lub gminie w okresie ostatnich 3 lat,
 - 2) przewidywanej jednostkowej ceny skupu danego plonu na danym terenie w czasie zbiorów,
 - 3) arealu zgłoszonej do ubezpieczenia uprawy – na podstawie kopii aktualnego wniosku o przyznanie płatno ci bezpo rednich do gruntów, innych dokumentów lub o wiadczenia Ubezpieczonego.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazane jw. limity odpowiedzialno ci stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.

Obowi zki Ubezpieczonego § 40

1. Ubezpieczony zobowi zany jest:
 - 1) przestrzega wszystkich terminów agrotechnicznych wła ciwych dla danej uprawy,
 - 2) w trakcie zbioru zbó i rzepaku przestrzega przepisów przeciwpo arowych,
 - 3) umo liwi Towarzystwu sprawdzenie stanu ubezpieczonych upraw rolnych,
 - 4) prowadzi upraw zgodnie z zaleceniami agrotechnicznymi dla poszczególnych gatunków ro lin,
 - 5) zgłosi do ubezpieczenia wszystkie uprawy danego rodzaju, okre lone w § 38 ust. 1, poó one w danej miejscowo ci – dotyczy przypadku, gdy we wniosku o ubezpieczenie wskazano tylko miejscowo poó enia upraw, bez podawania numerów działek ewidencyjnych.
2. W razie powstania szkody Ubezpieczony zobowi zany jest zło y zawiadomienie o szkodzie, które powinno zawiera :
 - 1) dat powstania szkody,
 - 2) miejsce szkody,
 - 3) przyczyn powstania szkody,
 - 4) numery działek (pól) i powierzchnie, na których uszkodzeniu uległy uprawy rolne,
 - 5) rodzaj uprawy, która uległa uszkodzeniu,
 - 6) informacj o zamiarze zebrania uszkodzonego plonu głównego b d o zamiarze dokonania zabiegów agrotechnicznych w celu zastosowania uprawy zamiennej,
 - 7) szacunkow warto powstałej szkody.
3. Ponadto, z uwzgl dnieniem postanowie § 9 ust. 13, Ubezpieczony zobowi zany jest:
 - 1) w przypadku powstania szkody w fazie rozwoju ro lin, w której nie jest mo liwe ustalenie rozmiaru szkody, powiadomi Towarzystwo o terminie zbioru plonów, nie pó niej jednak ni na 7 dni przed planowanym zbiorem,
 - 2) pozostawi poletko kontrolne, przy czym za poletko kontrolne rozumie si pas uprawy rolnej, o szeroko ci co najmniej 2 metrów, przebiegaj cy w rodkowej cz ci pola, przez caó jego długo .

Wył czenia z zakresu upraw § 41

Poza ogólnymi wył czeniami okre lonymi w § 4, ochrona ubezpieczeniowa upraw nie obejmuje tak e odpowiedzialno ci za szkody:

- 1) je eli stopie zmniejszenia plonu wskutek zaistniałej szkody na danym polu nie wynosi co najmniej 10%,
- 2) spowodowane przez szkodniki lub choroby nawet w przypadku, gdyby zdarzenie losowe wchodz ce w zakres ochrony ubezpieczeniowej obni yło odporno ro lin na ich działanie,
- 3) powstałe wskutek nieprzestrzegania terminów agrotechnicznych lub spowodowane wadliwie wykonanymi zabiegami agrotechnicznymi i piel gnacyjnymi,
- 4) spowodowane samoistnym opadaniem lub osypywaniem plonu – wskutek opó nienia zbiorów,
- 5) je eli plon został zebrany przed przybyciem na miejsce szkody przedstawiciela Towarzystwa, a Ubezpieczony nie pozostawił poletka kontrolnego, umo liwiaj cego ustalenie przyczyny i rozmiaru szkody,
- 6) zgłoszone Towarzystwu po likwidacji uprawy rolnej,
- 7) w słonie pozostawionej na polu – powstałe w okresie pó niejszym ni 14 dni od zbioru ziarna zbó ,
- 8) powstałe w uprawach zast pczych.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysoko ci odszkodowania § 42

1. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu upraw ustala upowa niony przedstawiciel Towarzystwa w obecno ci Ubezpieczonego lub jego przedstawiciela w terminie do 14 dni od daty zgłoszenia szkody. Nieobecno odpowiednio zawiadomionego Ubezpieczonego nie uchybia wa no ci podj tych czynno ci oraz dokonanych ustale co do zakresu i rozmiaru szkody.
2. Je eli szkoda powstała w fazie rozwoju ro lin, w której nie jest mo liwe

- ustalenie faktycznego rozmiaru szkody, Towarzystwo dokonuje w ci gu 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, wst pnych ogl dzin szkody, informuj c uprzednio o tym Ubezpieczonego; ostatecznego ustalenia rozmiaru szkody Towarzystwo mo e dokona bezpo rednio przed lub w czasie zbioru plonu.
3. Szacowania szkody dokonuje si oddzielnie na ka dym polu, przez które rozumie si zwarty obszar danej uprawy rolnej, nie przedzielony adnymi barierami naturalnymi, na którym prowadzona jest jedna uprawa rolna.
4. Symptomami szkody spowodowanej przez grad s : oc tkowanie ro lin, ci cia i złamania ro lin, ich cz ci lub poszczególnych organów, p kni cia, wybicia ziarna lub nasion, rozci cia i przeci cia blaski li ciowej.
5. W przypadku wyst pienia szkody cz ciowej, rozmiar szkody ustala si z uwzgl dnieniem:
 - 1) powierzchni pola, na którym uprawa została uszkodzona lub zniszczona, nie wi kszej jednak od powierzchni podanej w dokumencie ubezpieczenia,
 - 2) wyra onego w procentach stopnia zmniejszenia plonu, ustalonego przy zastosowaniu obowi zanych w Towarzystwie norm i metodyki do ustalania wysoko ci szkód w uprawach, uwzgl dniaj cych faz rozwoju ro lin w dniu szkody, a tak e rodzaj i rozmiar stwierdzonych uszkodzce lub zniszcze ro lin,
 - 3) sumy ubezpieczenia na 1 ha okre lonej na podstawie:
 - a) wydajno ci plonu z 1 ha, jaki móglby by osi gni ty, gdyby zdarzenie nie nast piło, jednak nie wy szej ni podana w dokumencie ubezpieczenia,
 - b) ceny jednostkowej plonu podanej w dokumencie ubezpieczenia, z tym, e je eli w dniu powstania szkody cena rynkowa skupu wyst puj ca na danym terenie jest ni sza ni 80% ceny wskazanej w umowie ubezpieczenia, jako cen jednostkow plonu stosuje si ceny rynkowe skupu; w przypadku plonów obj tych umow kontraktacyjn przyjmuj si cen podan w tej umowie, nie wi ksz jednak ni podan w dokumencie ubezpieczenia.
6. W przypadku wyst pienia szkody całkowitej, z zastrze eniem ust. 8, rozmiar szkody ustala si w wysoko ci:
 - 1) 25% – je eli szkoda powstała w okresie do 15 kwietnia,
 - 2) 40% – je eli szkoda powstała w okresie od 16 kwietnia do dnia 20 maja,
 - 3) 60% – je eli szkoda powstała w okresie od 21 maja do dnia 31 maja,
 - 4) 85% – je eli szkoda powstała w okresie od dnia 1 czerwca, kwoty obliczonej wg zasad okre lonych w ust. 5.
7. Przez szkod całkowit rozumie si całkowit utrat plonu głównego lub zniszczenie ro lin w stopniu kwalifikuj cym upraw roln do likwidacji, na skutek zdarze wchodz cych w zakres ochrony ubezpieczeniowej.
8. W przypadku, gdy szkoda całkowita wyst piła w uprawach, których siew nasion lub sadzenie ro lin odbywa si okresie wiosennym, rozmiar szkody ustala si :
 - 1) 25% – je eli szkoda powstała do 20 maja, jak równie po tym terminie, gdy szkoda powstała w okresie 21 dni od wysadzenia ro lin lub wysiewu nasion,
 - 2) 85% – je eli szkoda powstała po okresie, o którym mowa w ust. 5.
9. Wysoko odszkodowania za szkody w uprawach ustala si w wysoko ci równej rozmiarowi szkody.
10. Wysoko ustalonego odszkodowania na 1 ha, nie mo e by wy sza ni suma ubezpieczenia na 1 ha, okre lona w umowie ubezpieczenia, a w przypadku braku okre lenia tej sumy w umowie ubezpieczenia – rednia suma ubezpieczenia na 1 ha wynikaj ca z zawartej umowy ubezpieczenia.
11. Towarzystwo potr ca udział własny Ubezpieczonego w szkodzie, w wysoko ci 10% ustalonego odszkodowania, chyba e udział własny został zniesiony.
12. Je eli we wniosku o ubezpieczenie Ubezpieczaj cy, jako miejsce ubezpieczenia upraw, wskazał tylko miejscowo (bez podania numerów działek) a do ubezpieczenia zgłosił tylko cz powierzchni upraw danego rodzaju poó onych w danej miejscowo ci, odszkodowanie zmniejsza si w takim stosunku, w jakim pozostaje zgłoszona powierzchnia ubezpieczonej uprawy do jej rzeczywistej powierzchni.
13. W przypadku, gdy w okresie ubezpieczenia ta sama uprawa rolna była kilkakrotnie uszkadzana, przy okre laniu rozmiaru ka dej nast pnej szkody uwzgl dnia si rozmiary poprzednio ustalonych szkód.

ROZDZIAŁ VII Klauzule dodatkowe

Klauzula nr 1 Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia budynków rolniczych wchodz cych w skład gospodarstwa rolnego § 43

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, Towarzystwo rozszerza ochron ubezpieczeniow o szkody powstałe wskutek dewastacji, dymu i sadzy, fali ponadd wi kowej, katastrofy budowlanej, przepi cia, silnego wiatru, trz sienia ziemi, uderzenia pojazdu, upadku drzew i masztów, zalania oraz zapadania si ziemi.

- Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 ust. 2 i § 20 ust. 2.
- Rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej, o której mowa w ust. 1, jest możliwe pod warunkiem, że budynek rolniczy ubezpieczony jest w Towarzystwie, na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą.
- Suma ubezpieczenia ustala Ubezpieczający odrębnie dla każdego budynku i musi ona odpowiadać sumie ubezpieczenia budynku rolniczego ubezpieczonego na podstawie ustawy. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
- W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
- Rozmiar szkody ustala się zgodnie z postanowieniami § 23 ust. 1.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 2 Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez przenikanie wody z gruntu **§ 44**

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, Towarzystwo rozszerza zakres ubezpieczenia ubezpieczonego mienia o szkody powstałe wskutek przenikania wody z gruntu przez fundamenty, ciany, posadzki, stropy budynku, pod warunkiem, że zostały zabezpieczone prawidłowo wykonaną izolacją przeciwwilgociową.
- Rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej, określone w ust. 1, jest możliwe, pod warunkiem, że Ubezpieczający wykupi ubezpieczenie w zakresie powodzi.
- Limit odpowiedzialności na szkody objęte niniejszą klauzulą wynosi 3.000 PLN na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
- W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 3 Ubezpieczenie kosztów poszukiwania przyczyny powstania szkody **§ 45**

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, Towarzystwo pokryje udokumentowane koszty poszukiwania przyczyny powstania szkody w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.
- Za koszty poszukiwania przyczyny powstania szkody uważa się niezdane, uzasadnione i udokumentowane koszty odnalezienia:
 - elementów, których uszkodzenie lub wada były bezpośrednią przyczyną zalania wraz z kosztami usunięcia tych uszkodzeń lub wad; a także, w przypadku, gdy zalanie wyrzuciło szkody wyłaznie osobie trzeciej, a element, którego uszkodzenie lub wada były bezpośrednią przyczyną szkody znajdował się w budynku Ubezpieczonego,
 - wmurowanych w ciany, sufity i podłogi elementów instalacji dotkniętych skutkami uderzenia pioruna lub przepięcia.
- Limit odpowiedzialności na szkody objęte niniejszą klauzulą wynosi 3.000 PLN na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 4 Ubezpieczenie nakładów inwestycyjnych **§ 46**

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, ochrona ubezpieczeniowa rozszerza się o szkody powstałe w nakładach inwestycyjnych poniesionych w budynkach, ubezpieczonych w Towarzystwie na podstawie:
 - ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą,
 - OWU „Bezpieczna Zagroda”.
- Za nakłady inwestycyjne uważa się koszty poniesione w związku z modernizacją lub remontem kapitalnym budynku, polegającymi na wymianie dachu, pokrycia dachowego, stropów, stolarki okiennej

i drzwiowej, instalacji c.o. i wodno-kanalizacyjnej (łącznie z rurami), instalacji elektrycznej, tynków wewnętrznych i/lub zewnętrznych, podłóg i posadzek, a także na wykonaniu ocieplenia i izolacji budynku oraz przebudowie ścian konstrukcyjnych, urządzeń solarnych i ogniw fotowoltaicznych.

- Ubezpieczenie nakładów inwestycyjnych jest możliwe tylko w przypadku, gdy od modernizacji lub remontu kapitalnego budynku nie upłynęło więcej niż 10 lat.
- Ubezpieczenie nakładów inwestycyjnych obejmuje szkody będące bezpośrednim następstwem zdarzeń losowych:
 - w przypadku, gdy budynek, w którym poniesiono nakłady inwestycyjne, ubezpieczony jest na podstawie ustawy – o ognia, uderzenia pioruna, wybuchu, upadku statku powietrznego, huraganu, powodzi, obsunięcia się ziemi, gradu, lawiny, opadów śniegu, deszczu nawalnego, podtopienia oraz tąpnięcia,
 - w przypadku, gdy budynek, nie będący własnością Ubezpieczonego, a w którym poniesiono nakłady inwestycyjne, ubezpieczony jest na podstawie OWU „Bezpieczna Zagroda” – deszczu nawalnego, dewastacji, dymu i sady, fali powodzi, grad, katastrofy budowlanej, lawiny, osuwania się ziemi, powodzi, przepięcia, silnego wiatru, śniegu i lodu, trzęsienia ziemi, uderzenia pioruna, uderzenia pojazdu, upadku drzew lub masztów, upadku statku powietrznego, wybuchu, zalania i zapadania się ziemi.
- Ochrona ubezpieczeniowa określona w ust. 4 pkt 2) może zostać rozszerzona o ubezpieczenie od powodzi.
- Składka za rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej o ubezpieczenie od powodzi jest ustalana w zależności od zagrożenia powodziowego występującego we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia.
- Suma ubezpieczenia Ubezpieczający ustala na podstawie wartości odtworzeniowej (nowej) poniesionych nakładów inwestycyjnych, pomniejszonej przez ustalony stopień zużycia budynku. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
- Ochrona ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 4 pkt 2) obejmuje szkody w zakresie sum ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności określonych w § 19 ust. 2 i 4, § 20 ust. 2 i 4 pkt 1).
- W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - w przypadku ubezpieczenia nakładów inwestycyjnych poniesionych w budynkach objętych obowiązkowym ubezpieczeniem na podstawie ustawy – określonej w art. 73 ustawy,
 - w przypadku ubezpieczenia nakładów inwestycyjnych poniesionych w budynkach objętych ubezpieczeniem na podstawie OWU – określonych w § 4 i § 21.
- Rozmiar szkody ustala się na podstawie kosztorysu, określającego wartość robót budowlanych, niezbędnych do naprawy, odbudowy lub remontu budynku, sporządzonego w oparciu o Katalogi Nakładów Rzeczowych i ceny obowiązujące w budownictwie na danym terenie, w dniu powstania szkody.
- Wysoko odszkodowania ustala się w oparciu o wartość robót budowlanych, ustalonych zgodnie z ust. 11, pomniejszoną przez stopień zużycia budynku.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 5 Ubezpieczenie mienia na tarasie i w ogrodzie **§ 47**

- Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, przedmiot ubezpieczenia określony w § 14 ust. 1 rozszerza się o mienie na tarasie i w ogrodzie, stanowi ono własność Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, znajdujące się we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia, za które uważa się teren siedliska na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na której położony jest budynek mieszkalny.
- Za mienie na tarasie i w ogrodzie uważa się: meble ogrodowe, grill, przenośny, trampolin, rozkładany basen, przenośne elementy placu zabaw (piaskownica, hułtawka, drabinki, zjeżdżalnia), z wyciem parasoli, tymczasowych zadasz, powłok namiotowych, brezentowych, pneumatycznych oraz namiotów i tuneli foliowych.
- Zakres ubezpieczenia dla tego rozszerzenia obejmuje skutki szkód spowodowanych przez deszcz nawalny, falę powodzi, grad, lawin, powódź, silny wiatr, śnieg i lód, trzęsienie ziemi, uderzenie pioruna, upadek statku powietrznego, wybuch. Jeżeli współubezpieczony budynek mieszkalny lub ruchome w domu elementy wykończeniowe ubezpieczone od powodzi, to zakres tego rozszerzenia obejmuje również szkody spowodowane przez powódź.
- Limit odpowiedzialności na szkody objęte niniejszą klauzulą wynosi 3.000 PLN na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.

5. W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
6. Zakres ubezpieczenia mienia na tarasie i w ogrodzie nie obejmuje ochrony szkód określonych w § 4 i § 21.
7. Wysoko odszkodowania jest ustalana w wartości rzeczywistej według cen z dnia powstania szkody, z zastrzeżeniem § 23 ust. 1 pkt 3) litera a) i b).
8. Wysoko odszkodowania za szkody w mieniu na tarasie i w ogrodzie ustala się według cen z dnia powstania szkody przyjmując za podstawę:
 - 1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o zapisy OWU,
 - 2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
 - 3) stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
 - 4) koszty naprawy lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbliżonych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodostępne oferty sprzedaży z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego.
9. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 6 Ubezpieczenie szkód spowodowanych przez zwierzęta dzikie **§ 48**

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, Towarzystwo rozszerza zakres ubezpieczenia ubezpieczonego budynku mieszkalnego o szkody spowodowane przez zwierzęta dzikie.
2. Limit odpowiedzialności na szkody objęte niniejszą klauzulą wynosi 3.000 PLN na wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. W ramach niniejszej Klauzuli Towarzystwo pokrywa poniesione w związku z wystąpieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
4. Dla ubezpieczenia szkód spowodowanych przez zwierzęta dzikie ustala się udział własny Ubezpieczonego w każdej szkodzie w wysokości 10% ustalonego odszkodowania, jednak nie mniej niż 100 PLN.
5. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 7 Ubezpieczenie kosztów wynajmu lokali i pomieszczeń zastępczych **§ 49**

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, Towarzystwo pokrywa udokumentowane koszty wynajmu lokalu i/lub pomieszczeń zastępczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli ubezpieczony budynek wskutek wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną, nie nadaje się do dalszego zamieszkiwania lub użytkowania.
2. Warunkiem uznania przez Towarzystwo kosztów wynajmu lokalu i/lub pomieszczeń zastępczych jest wydanie przez Organ Nadzoru Budowlanego decyzji nakazującej opuszczenie budynku przeznaczonego na pobyt ludzi lub magazynowanie mienia.
3. Użyte w niniejszej Klauzuli określenia oznaczają:
 - 1) koszty wynajmu lokalu zastępczego – koszty poniesione na zakwaterowanie Ubezpieczonego oraz osób bliskich pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 2) koszty wynajmu pomieszczeń zastępczych – koszty poniesione przez Ubezpieczonego na transport i wynajem pomieszczeń do celów składowania mienia.
4. Zwrot kosztów wynajmu lokalu lub pomieszczeń zastępczych nie obejmuje:
 - 1) kosztów dodatkowych (np. prowizja pośrednika, kaucja, telefon, posiłki),
 - 2) kosztów poniesionych na umieszczenie poza miejscem ubezpieczenia zwierząt domowych lub gospodarczych.
5. Koszty wynajmu lokali i pomieszczeń zastępczych są pokrywane do dnia, w którym budynek ponownie nadaje się do zamieszkania, jednak nie dłużej niż przez 180 dni i nie więcej niż do wysokości 10.000 PLN na wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat limit odpowiedzialności stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 8 Ubezpieczenie przelotu sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia **§ 50**

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów wykończonych

- rozszerza się o ubezpieczenie przelotu sprzętu elektronicznego o szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej poza miejscem ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia.
2. Przedmiotem ubezpieczenia jest wskazany przelot sprzętu elektronicznego, stanowi go własność Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Przelot sprzętu elektronicznego poza miejscem ubezpieczenia jest objęty ochroną ubezpieczeniową, o ile:
 - 1) nie jest starszy niż 5 lat, począwszy od daty produkcji,
 - 2) nie został zakupiony w ramach prowadzenia działalności gospodarczej przez Ubezpieczonego lub osoby bliskie pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - 3) u wyjazdu jest wyceniony przez Ubezpieczonego lub osoby bliskie pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.
4. Towarzystwo przyjmuje odpowiedzialność za szkody w ubezpieczonym przelotem sprzęcie elektronicznym, jeżeli jego utrata, zniszczenie lub uszkodzenie nastąpiło w następujących przypadkach:
 - 1) gradu, lawiny, poaru, przepięcia, silnego wiatru, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, wybuchu,
 - 2) powodzi, jeżeli współubezpieczone ruchomości domowe i stałe elementy wykończonych w miejscu ubezpieczenia są ubezpieczone od powodzi,
 - 3) kradzieży z włamaniem i rozboju ulicznego (poza miejscem ubezpieczenia),
 - 4) akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami wymienionymi w pkt 1) i 2).
5. Towarzystwo ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w przelocie sprzętu elektronicznego pod warunkiem, że:
 - 1) w przypadku utraty przelotu sprzętu elektronicznego na skutek kradzieży z włamaniem z pojazdu, pojazd ten:
 - a) posiadał twarde dach (jednolita sztywna konstrukcja),
 - b) w chwili kradzieży z włamaniem pojazd był prawidłowo zamknięty na klucz i zostało włączone aktywne urządzenie antywłamaniowe, co najmniej wywołało alarm,
 - c) przelot sprzętu elektronicznego pozostawiony w pojeździe został zamknięty w bagażniku lub w innym schowku, stanowił cym serjennie wyposażenie pojazdu i nie był widoczny z zewnątrz pojazdu,
 - d) przelot sprzętu elektronicznego został skradziony w godzinach: 6.00-22.00; przy czym ograniczenie to nie dotyczy przypadku kradzieży z włamaniem, gdy pojazd został zaparkowany na parkingu strzeżonym i był wyposażony w aktywne urządzenie antywłamaniowe (co najmniej wywołało alarm) albo znajdował się w zamkniętym garażu,
 - 2) w przypadku utraty przelotu sprzętu elektronicznego na skutek kradzieży z włamaniem z pokoju hotelowego, pokój był zamknięty w sposób uniemożliwiający jego otwarcie bez klucza lub sterownika oraz zamknięte zostały wszystkie okna,
 - 3) w przypadku utraty przelotu sprzętu elektronicznego na skutek kradzieży z włamaniem z pozostałych miejsc, spełnione były wymagania dotyczące zabezpieczenia określone w § 22.
6. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje szkód określonych w § 4 i § 21.
7. Suma ubezpieczenia przelotu sprzętu elektronicznego Ubezpieczający ustala kierując się możliwą maksymalną stratą spowodowaną zdarzeniem ubezpieczeniowym objętym ochroną w okresie ubezpieczenia.
8. Maksymalna suma ubezpieczenia przelotu sprzętu elektronicznego, mo liwa do ustalenia przez Ubezpieczającego wynosi 10.000 PLN, z zastrzeżeniem, że suma ubezpieczenia dla przelotu sprzętu elektronicznego, nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów wykończonych w zakresie poaru i innych zdarzeń losowych. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
9. Dla szkód powstałych wskutek kradzieży z włamaniem i rozboju ulicznego (poza miejscem ubezpieczenia) w przelocie sprzętu elektronicznego ustala się udział własny Ubezpieczonego w każdej szkodzie w wysokości 10% szkody, jednak nie mniej niż 100 PLN.
10. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 9 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej kombajnisty **§ 51**

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym rozszerza się o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody w mieniu zleceniodawcy powstałe podczas wykonywania usługi koszenia przy życiu kombajnu.
2. Ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody spowodowane w mieniu zleceniodawcy powstałe podczas wykonywania usługi prasowania słomy.

3. Maksymalna suma gwarancyjna mo liwa do ustalenia przez Ubezpieczaj cego wynosi 100.000 PLN, z zastrze eniem, e suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej kombajnisty nie mo e by wy sza ni suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej w yciu prywatnym. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazany limit odpowiedzialno ci stanowi górñ granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.
4. Poza wył czeniami okre lonymi w § 4 i § 26, zakres ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej kombajnisty nie obejmuje tak e odpowiedzialno ci za szkody:
 - 1) powstałe w wyniku niedotrzymania przez Ubezpieczonego umówionego terminu usługi koszenia upraw lub prasowania słomy,
 - 2) spowodowane przez osoby nie posiadaj ce uprawnie wymaganych do prowadzenia kombajnu lub ci gnika,
 - 3) wynikaj ce z u ytkowania i konserwacji niezgodnej z zaleceniami producenta kombajnu, ci gnika lub prasy.
5. Podstaw ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej s uzasadnione i udokumentowane roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
6. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli maj zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 10 Ubezpieczenie odpowiedzialno ci cywilnej z tytułu wiadczenia usług agroturystycznych § 52

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej w yciu prywatnym rozszerza si o odpowiedzialno ci cywiln :
 - 1) odpowiedzialno ci cywiln deliktów Ubezpieczonego i jego osób bliskich oraz osób pracuj cych w jego gospodarstwie rolnym, za szkody zwi zane ze wiadczeniem usług agroturystycznych, których nast pstwem jest uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub mier , b d te polegaj ce na utracie, zniszczeniu lub uszkodzeniu mienia,
 - 2) odpowiedzialno ci cywiln kontraktów Ubezpieczonego za szkody powstałe z tytułu niewykonania lub nienale ytego wykonania usług agroturystycznych.
2. Za usługi agroturystyczne uwa a si usługi wiadczone dla turystów przez Ubezpieczonego, polegaj ce na odpłatnym udost pnianiu miejsc noclegowych, tj. pokoi go cinnych, kwater, kempingów ze stał baz noclegow , a tak e pół biwakowych (miejsc na ustawienie namiotów lub przyczep samochodowych), kempingów bez stałej bazy noclegowej oraz wiadczenie usług z tym zwi zanych.
3. Warunkiem udzielenia ochrony ubezpieczeniowej w ramach niniejszej Klauzuli jest ubezpieczenie w Towarzystwie budynków od ognia i innych zdarze losowych – na podstawie OWU „Bezpieczna Zagroda” lub na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowi zkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 z pó n. zm.).
4. Ochrona ubezpieczeniowa mo e zosta rozszerzona o odpowiedzialno ci cywiln Ubezpieczonego za szkody na osobie (mier , uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia) poniesione przez turystów w zwi zku ze spo yciem ci oferowanej przez Ubezpieczonego prowadz cego zbiorowe ywienie. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje równie szkody wyrz dzone wskutek przeniesienia chorób zaka nych i zaka e wywołuj cych zatrucia pokarmowe.
5. Ochrona ubezpieczeniowa mo e zosta rozszerzona o odpowiedzialno ci cywiln Ubezpieczonego za szkody w mieniu wniesionym przez turystów do pokoi go cinnych, kwater oraz kempingów ze stał baza noclegow lub powierzchni Ubezpieczonemu, w celu umieszczenia rzeczy w miejscu przeznaczonym lub wskazanym. Wysoko odszkodowania za utrat , zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy wniesionych do pokoi go cinnych, kwater oraz kempingów ze stał baz noclegow , w ramach sumy gwarancyjnej, nie mo e przekroczy wzgl dem jednego turysty wysoko ci 100-krotnej nale no ci za udost pnienie tych miejsc noclegowych na jedn dob , a w odniesieniu do jednej rzeczy 50-krotnej nale no ci.
6. Ochrona ubezpieczeniowa mo e zosta rozszerzona o odpowiedzialno ci cywiln Ubezpieczonego za szkody powstałe w zwi zku z prowadzeniem:
 - 1) nauki jazdy konnej,
 - 2) wypo yczalni rowerów,
 - 3) kortów tenisowych,
 - 4) wypo yczalni sprz tu pływaj cego,
 - 5) wyci gu narciarskiego,
 - 6) turystyki konnej, w tym przewo enia osób pojazdami konnymi.
7. Maksymalna suma gwarancyjna mo liwa do ustalenia przez Ubezpieczaj cego wynosi 100.000 PLN, z zastrze eniem, e suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej z tytułu wiadczenia usług agroturystycznych nie mo e by wy sza ni suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej w yciu prywatnym. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazany limit odpowiedzialno ci stanowi górñ granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.
8. W przypadku rozszerzenia ubezpieczenia odpowiedzialno ci o której mowa w niniejszej Klauzuli o odpowiedzialno ci cywiln z tytułu prowadzenia zbiorowego ywienia górñ granic odpowiedzialno ci

- Towarzystwa stanowi kwota w wysoko ci 50% sumy gwarancyjnej.
9. Suma gwarancyjna ulega zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowa .
10. Poza wył czeniami okre lonymi w § 4 i § 26, zakres ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej z tytułu wiadczenia usług agroturystycznych nie obejmuje tak e odpowiedzialno ci za szkody:
 - 1) wyrz dzone osobom, za których pomoc Ubezpieczony wiadczy usługi agroturystyczne lub osobom bliskim lub osobom za które ponosi odpowiedzialno ,
 - 2) wyrz dzone przez podmioty, którym Ubezpieczony powierzył wykonanie usługi,
 - 3) powstałe w zwi zku z prowadzeniem parkingów lub udost pnieniem gara y,
 - 4) wynikił e z niedostarczenia energii w jakiegokolwiek postaci,
 - 5) wyrz dzone w zwi zku ze wiadczeniem usług z naruszeniem obowi zuj cych przepisów prawa.
11. O ile zakres ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej nie został rozszerzony o dodatkowe ryzyka, wymienione w ust. 4-6 niniejszej Klauzuli, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje równie szkód:
 - 1) wyrz dzonych tury cie, w zwi zku ze spo yciem ywno ci oferowanej przez Ubezpieczonego w ramach prowadzenia zbiorowego ywienia,
 - 2) wyrz dzonych w mieniu turystów,
 - 3) z tytułu prowadzenia:
 - a) nauki jazdy konnej,
 - b) wypo yczalni rowerów,
 - c) kortów tenisowych,
 - d) wypo yczalni sprz tu pływaj cego,
 - e) wyci gu narciarskiego,
 - f) turystyki konnej, w tym przewo enia osób pojazdami konnymi.
12. W przypadku rozszerzenia zakresu odpowiedzialno ci cywilnej z tytułu prowadzenia zbiorowego ywienia o których mowa w ust. 4, oprócz wył cze wymienionych w ust. 10 Towarzystwo nie odpowiada tak e za szkody:
 - 1) powstałe wskutek spo ycia ywno ci, przy której wytwarzaniu, przetwarzaniu lub podawaniu brała udział osoba nie posiadaj ca aktualnych, wymaganych przepisami, bada lekarskich,
 - 2) powstałe z powodu ra cego naruszenia obowi zuj cych przepisów sanitarnych,
 - 3) spowodowane przez produkt ywno ciowy, którego okres przydatno ci do spo ycia min ł,
 - 4) spowodowane na skutek spo ycia nieprzetworzonych produktów le nych lub zwierzyny łownej.
13. W przypadku rozszerzenia zakresu odpowiedzialno ci cywilnej za szkody w mieniu wniesionym przez turystów, o których mowa w ust. 5, oprócz wył cze wymienionych w ust. 10 Towarzystwo nie odpowiada tak e za szkody z tytułu uszkodzenia, zniszczenia lub utraty:
 - 1) sprz tu elektronicznego i optycznego,
 - 2) pojazdów lub ich wyposa enia albo rzeczy w nich pozostawionych,
 - 3) mienia znajduj cego si na polach namiotowych lub na kempingach bez stałej bazy noclegowej,
 - 4) futer naturalnych albo ywych zwierz t.
14. W przypadku rozszerzenia zakresu odpowiedzialno ci cywilnej za szkody powstałe na skutek prowadzenia usług, o których mowa w ust. 6, oprócz wył cze wymienionych w ust. 10 Towarzystwo nie odpowiada tak e za szkody powstałe na skutek:
 - 1) nieprzestrzegania regulaminów lub instrukcji okre laj cych zasady:
 - a) pobierania nauki konnej,
 - b) korzystania z kortów tenisowych,
 - c) korzystania ze sprz tu pływaj cego i obowi zuj ce przy jego wypo yczaniu,
 - d) korzystania z wyci gu,
 - 2) eksploatacji przez turyst rowerów w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem oraz powstałe mimo technicznej sprawno ci roweru,
 - 3) braku nadzoru osoby prowadz cej zaj cia i wydaj cej sprz trekreacyjny.
15. Podstaw ustalenia rozmiaru szkody z ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej s uzasadnione i udokumentowane roszczenia zgłoszone przez poszkodowanego.
16. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli maj zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 11 Ubezpieczenie nast pstw nieszcz liwych wypadków turystów § 53

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia nast pstw nieszcz liwych wypadków rozszerza si o nast pstwa nieszcz liwych wypadków turystów powstałe podczas korzystania z usług agroturystycznych.
2. Warunkiem udzielenia ochrony ubezpieczeniowej w ramach niniejszej Klauzuli jest ubezpieczenie w Towarzystwie budynków od po aru i innych zdarze losowych na podstawie OWU „Bezpieczna Zagroda” lub na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowi zkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 z pó n. zm.).

3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje następstwa nieszczęśliwych wypadków, powstałe podczas korzystania z usług agroturystycznych.
4. Z umowy ubezpieczenia przysługują następujące świadczenia:
 - 1) z tytułu urazów doznanych przez Ubezpieczonego, wymienionych w tabeli w § 37,
 - 2) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku,
 - 3) dzienna dieta za pobyt w szpitalu w związku z nieszczęśliwym wypadkiem objętym ubezpieczeniem.
5. Dodatkowo, poza sumę ubezpieczenia, Towarzystwo zwraca celowe i udokumentowane oryginalnymi dowodami koszty jednorazowego nabycia protez oraz środków pomocniczych i ortopedycznych zaleconych przez lekarza, zakupionych przed upływem 3 lat od daty nieszczęśliwego wypadku – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia.
6. Ubezpieczeniem objęte są wyłącznie wypadki powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Umowa ubezpieczenia może być zawarta w formie:
 - 1) imiennej, na podstawie imiennego wykazu Ubezpieczonych stanowiącego załącznik do umowy ubezpieczenia,
 - 2) bezimiennej.
8. Umowa ubezpieczenia zawarta w formie bezimiennej powinna obejmować maksymalnie przewidywaną liczbę turystów korzystających z usług agroturystycznych.
9. Suma ubezpieczenia na jednego Ubezpieczonego ustala Ubezpieczający.
10. Wysokość sumy ubezpieczenia jest jednakowa w odniesieniu do wszystkich Ubezpieczonych objętych umową ubezpieczenia.
11. Górny granic odpowiedzialności Towarzystwa w okresie ubezpieczenia stanowi:
 - 1) w odniesieniu do jednej osoby suma ubezpieczenia określona w polisie,
 - 2) w odniesieniu do umowy ubezpieczenia suma ubezpieczenia na jedną osobę przemnożona przez liczbę osób objętych ochroną ubezpieczeniową.
12. Łączna wysokość wypłaconych w okresie ubezpieczenia nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków określonej w umowie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia, która stanowi górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
13. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4 i § 34, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje skutki wypadków powstałych podczas prowadzenia przez turystę pojazdu mechanicznego, obiektu latającego lub pływającego, bez wymaganych uprawnień.
14. Poza obowiązkami, wymienionymi w § 35, w razie nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczający zobowiązany jest do niezwłocznego pisemnego potwierdzenia, na danie Towarzystwa, faktu pobytu turysty u Ubezpieczającego w dniu zaistnienia wypadku.
15. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 12 Ubezpieczenie uli pszczelich oraz pszczół **§ 54**

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia rozszerza się o ubezpieczenie uli pszczelich oraz pszczół.
2. Ule wraz z pszczołami objęte są ochroną ubezpieczeniową na terenie gospodarstwa rolnego Ubezpieczonego oraz poza terenem tego gospodarstwa na obszarach tzw. sezonowych pól.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ryzyka: deszczu nawalnego, gradu, lawiny, osuwania się ziemi, powoju, silnego wiatru, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego i wybuchu.
4. Jeżeli współubezpieczone budynki, ruchomości domowe i stałe elementy wykończeniowe lub mienie związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego są ubezpieczone od powodzi, to zakres tego rozszerzenia obejmuje również szkody spowodowane przez powódź.
5. Ochrona ubezpieczeniowa, określona w ust. 3 za opłat dodatkowej składki, może być także rozszerzona o szkody powstałe na skutek kradzieży oraz dewastacji, zastrzeżeniem ust. 6.
6. Użyte w niniejszej Klauzuli pojęcia oznaczają:
 - 1) dewastacja – celowe uszkodzenie, zabrudzenie lub zniszczenie uli, bez zamiaru ich przywłaszczenia, dokonane w wyniku czynu niedozwolonego przez osoby za których działanie Ubezpieczony nie ponosi odpowiedzialności lub uszkodzenie na skutek erowania dzikich zwierząt,
 - 2) kradzież – przywłaszczenie, dokonane w wyniku czynu niedozwolonego przez osoby za których działanie Ubezpieczony nie ponosi odpowiedzialności.
7. Suma ubezpieczenia odpowiada wartości ula oraz pszczół, miodu i wyposażenia ula.
8. Łączna suma ubezpieczenia stanowi iloczyn liczby ubezpieczonych uli oraz sumy ubezpieczenia jednego ula wraz z pszczołami. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazane limity odpowiedzialności stanowią górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
9. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4, ochrona ubezpieczeniowa

nie obejmuje także odpowiedzialności za szkody których wysokość nie przekracza 500 PLN.

10. W przypadku powstania szkody wskutek kradzieży lub dewastacji do obowiązków Ubezpieczonego należy i niezwłoczne powiadomienie Policji wraz z podaniem rodzaju, ilości i wartości uszkodzonego lub zniszczonego mienia, chyba że dowody jednoznacznie potwierdzają, iż szkoda powstała na skutek erowania dzikich zwierząt – w takim przypadku Ubezpieczony zobowiązany jest do zabezpieczenia miejsca szkody do czasu przybycia przedstawicieli Towarzystwa.
11. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełnił obowiązków określonych w ust. 10 Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części.
12. Dla szkód powstałych w ulach pszczelich oraz pszczołach ustala się udział własny Ubezpieczonego w każdej szkodzie w wysokości 10% szkody.
13. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 13 Ubezpieczenie pszczół od padnięcia **§ 55**

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia rozszerza się o ubezpieczenie pszczół od padnięcia.
2. Ubezpieczeniem od padnięcia może być objęte pszczoły zdrowe, bez objawów zatrucia, odpowiadające wymogom jako ciowym obowiązującym w normy branżowej, osadzone w ulach ramowych stosowanych w gospodarce pasiecznej, znajdujących się w miejscu stałego położenia lub znajdujących się sezonowo na polach.
3. Ubezpieczeniem objęte są wyłącznie szkody powstałe wskutek zatrucia pszczół środkami ochrony roślin zastosowanymi do opryskiwania (opylania) upraw polowych, sadów lub lasów.
4. Ubezpieczenie pszczół od padnięcia jest możliwe pod warunkiem, że Ubezpieczający ubezpieczy ulę pszczoły oraz pszczoły od zdarzeń losowych na podstawie Klauzuli nr 12.
5. Suma ubezpieczenia określona przez Ubezpieczającego dla jednej rodziny pszczoły.
6. Łączna suma ubezpieczenia stanowi iloczyn liczby ubezpieczonych uli oraz sumy ubezpieczenia rodziny pszczoły w jednym ulu. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazane limity odpowiedzialności stanowią górny granic odpowiedzialności Towarzystwa dla każdego rocznego okresu ubezpieczenia.
7. Poza wyłączeniami, określonymi w § 4, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:
 - 1) powstałe wskutek działania zwierząt, ptactwa i owadów, w szczególności myszy, nornic, mrówek, barci pszczoły itp.,
 - 2) powstałe wskutek padnięcia roju w wyniku niedostatecznego zapotrzebowania pszczoły na zimę,
 - 3) powstałe w pniach pszczelich pochodzących z odkładów,
 - 4) których wartość nie przekracza 500 PLN.
8. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje także poniesionych kosztów badania rodzin pszczelich.
9. W przypadku zaistnienia szkody powstałej wskutek zatrucia pszczół środkami ochrony roślin, Ubezpieczony zobowiązany jest do:
 - 1) podjęcia działań zmierzających do ustalenia sprawcy szkody,
 - 2) zawiadomienia, w dniu zaistnienia szkody lub stwierdzenia faktu zaistnienia szkody, Towarzystwa, właściwego miejscowo Urzędu Gminy oraz w przypadku użycia środków ochrony roślin – sprawcę zatrucia pszczół,
 - 3) pozostawienia i zabezpieczenia (jako materiał dowodowy) martwych pszczół i czerwca zarówno w ulach jak i w pobliżu pasieki,
 - 4) wzięcia udziału w powołanej przez Urząd Gminy komisji celem ustalenia okoliczności i wysokości szkody (strat w pasiece) i spowodowania właściwego opracowania protokołu oraz załączników do protokołu w sprawie ustalenia ubytków pszczół i wysokości szkody w pasiece,
 - 5) w ciągu 7 dni od zawiadomienia o powstaniu szkody przedłożyć Towarzystwu protokoły określone w pkt 4 wraz z wszystkimi załącznikami,
 - 6) dostarczenia do Towarzystwa wyników analiz laboratoryjnych martwych pszczół, roślin i ziemi, dokonanych przez zakład higieny weterynaryjnej.
10. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełnił obowiązków określonych w ust. 9, Towarzystwo może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części.
11. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli mają zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 14 Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pszczelarza **§ 56**

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, zakres ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym rozszerza się o odpowiedzialność cywilną pszczelarza z tytułu posiadania pasieki.
2. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, o której mowa w ust. 1 jest możliwe pod warunkiem, że Ubezpieczający ubezpieczy ulę pszczoły oraz pszczoły od zdarzeń losowych na podstawie Klauzuli nr 12.

3. Poza wył czeniami okre lonymi w § 4 i § 26, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje tak e odpowiedzialno ci za szkody b d ce typowym nast pstwem u dlenia przez pszczoły, nie wymagaj cym pomocy lekarskiej dla ludzi lub weterynarza dla zwierz t.
4. Maksymalna suma gwarancyjna mo liwa do ustalenia przez Ubezpieczaj cego wynosi 30.000 PLN, z zastrze eniem, e suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej pszczelarza nie mo e by wy sza ni suma gwarancyjna ubezpieczenia odpowiedzialno ci cywilnej w yciu prywatnym. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat wskazany limit odpowiedzialno ci stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.
9. Suma ubezpieczenia stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczaj cy ustala sum ubezpieczenia, która stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.
10. W ramach sumy ubezpieczenia domu letniskowego Towarzystwo odpowiada za zniszczenie lub uszkodzenie zabezpiecze (w tym stolarki drzwiowej i okiennej wraz ze szkleniem i zamkami ciami, krat okiennych i drzwiowych, rolet i aluzji przeciwwłamaniowych oraz instalacji alarmowych) powstałe w nast pstwie dewastacji do wysoko ci 1.000 PLN.

Klauzula nr 15 Ubezpieczenie domu letniskowego § 57

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, przedmiot ubezpieczenia okre lony w § 14 ust. 1 rozszerza si o domy letniskowe, stanowi ce własno Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostaj cych z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub posiadanych przez nich na podstawie innego tytułu prawnego, znajduj ce si we wskazanym w umowie ubezpieczenia miejscu ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ponadto przedmiotem ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli mog by ruchomo ci domowe i stałe elementy wyko czeniowe stanowi ce własno Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostaj cych z nim we wspólnym gospodarstwie domowym znajduj ce si w domu letniskowym. Ochron nie jest obj te mienie powierzchni e mienie zakupione w ramach działalności ci gospodarczej lub słu ce do prowadzenia działalności ci gospodarczej/zarobkowej przez Ubezpieczonego lub osoby bliskie pozostaj ce z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. U yte w niniejszej Klauzuli poj cia oznaczaj :
 - 1) dom letniskowy – budynek trwale zwi zany z podł em przeznaczony na cele rekreacyjne, zamieszkiwany czasowo,
 - 2) ruchomo ci domowe:
 - a) znajduj ce si w domu letniskowym: meble, dywany, wykładziny podłogowe, yrandole, kinkiety i lampy, urz dzenia i przedmioty słu ce do prowadzenia gospodarstwa domowego, odzie , obuwie, sprz t gospodarstwa domowego,
 - b) znajduj ce si w domu letniskowym: zapasy gospodarstwa domowego, sprz t turystyczny, sportowy, rowery i rehabilitacyjny oraz narz dzia słu ce do uprawy i piel gnacji działki, a tak e drobny sprz t ogrodniczy tj. taki, którego moc nie przekracza 10 kW,
 - 2) stałe elementy wyko czeniowe – stałe elementy wyko czeniowe okre lone w § 2 pkt 42.
4. Ubezpieczenie domu letniskowego obejmuje ochron szkody powstałe w nast pstwie deszczu nawalnego, fali ponadd wi kowej, gradu, lawiny, po aru, silnego wiatru, niegu i lodu, trz sienia ziemi, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, wybuchu. Dodatkowo ochron ubezpieczeniow mo na obj szkody spowodowane przez powód . Ponadto ochron obj te s szkody powstałe w zwi zku z dewastacj zabezpiecze domu letniskowego (w tym stolarki drzwiowej i okiennej wraz ze szkleniem i zamkami ciami, krat okiennych i drzwiowych, rolet i aluzji przeciwwłamaniowych oraz instalacji alarmowych).
5. Ubezpieczenie ruchomo ci domowych i stałych elementów wyko czeniowych obejmuje ochron szkody powstałe w nast pstwie deszczu nawalnego, fali ponadd wi kowej, gradu, lawiny, po aru, silnego wiatru, niegu i lodu, trz sienia ziemi, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, wybuchu. Dodatkowo ochron ubezpieczeniow mo na obj szkody powstały w nast pstwie powodzi oraz kradzie y z włamaniem i rabunku.
6. Sum ubezpieczenia Ubezpieczaj cy ustala odr bnie dla:
 - 1) domu letniskowego,
 - 2) ruchomo ci domowych i stałych elementów wyko czeniowych od szkód powstałych w nast pstwie deszczu nawalnego, fali ponadd wi kowej, gradu, lawiny, po aru, silnego wiatru, niegu i lodu, trz sienia ziemi, uderzenia pioruna, upadku statku powietrznego, wybuchu oraz powodzi,
 - 3) ruchomo ci domowych i stałych elementów wyko czeniowych od kradzie y z włamaniem i rabunku.
7. Sum ubezpieczenia ustala Ubezpieczaj cy odr bnie dla poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia według ich warto ci rzeczywistej.
8. Pod pojciem warto ci rzeczywistej rozumie si :
 - 1) dla domu letniskowego i stałych elementów wyko czeniowych – warto odpowiadaj c kosztom naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzgl dnieniem takich samych lub najbardziej zbli onych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów lub zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbli onych parametrach technicznych w oparciu o ogólnopolskie oferty sprzeda y, pomniejszon o stopie zu ycia technicznego,
 - 2) dla ruchomo ci domowych – warto odpowiadaj c kosztom naprawy, zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbli onych parametrach technicznych w oparciu o ogólnopolskie oferty sprzeda y, pomniejszon o stopie zu ycia technicznego.
11. W ramach niniejszej klauzuli Towarzystwo pokrywa tak e poniesione w zwi zku z wyst pieniem zdarzenia ubezpieczeniowego uzasadnione i udokumentowane koszty akcji ratowniczej.
12. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje ochron szkód okre lonych w § 4 i § 21.
13. Domy letniskowe, w których znajduj si ubezpieczone ruchomo ci domowe i stałe elementy wyko czeniowe s zabezpieczone przed dost pem osób trzecich zgodnie z § 22 ust. 1.
14. Je eli zakres ubezpieczenia jest rozszerzony o szkody powstałe na skutek kradzie y z włamaniem, to miejsce ubezpieczenia musi by dodatkowo zabezpieczone w nast puj cy sposób:
 - 1) drzwi zewn trzne prowadz ce do domu letniskowego (z wył czeniem drzwi balkonowych i tarasowych o konstrukcji drzwi balkonowych) spełniaj wszystkie nast puj ce warunki:
 - a) s pełne, drzwi traktuje si jako pełne równie wtedy, gdy zawieraj w swej konstrukcji elementy szklane zabezpieczone w sposób uniemo liwiaj cy wej cie do pomieszcze lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie znajduj cej si w drzwiach lub w ich bezpo rednim s siedztwie, je eli przeszklenia s wypełnione szkłem antywłamaniowym o klasie odporno ci co najmniej P2/P2A lub s zabezpieczone stałymi/ruchomymi kratami lub roletami przeciwwłamaniowymi; ww. postanowienia dotycz ce dodatkowych zabezpiecze oszklonych drzwi nie maj zastosowania w obiektach wyposa onych w sprawne zabezpieczenia elektroniczne,
 - b) s zamykane na jeden zamek wielozastawkowy lub jeden zamek wielopunktowego ryglowania lub jeden zamek elektroniczny/mechaniczno-elektroniczny,
 - 2) je eli suma ubezpieczenia ruchomo ci domowych i stałych elementów wyko czeniowych od kradzie y z włamaniem nie przekracza 50.000 PLN to otwory okienne (w tym drzwi balkonowe i tarasowe) wypełnione s szkłem antywłamaniowym o klasie odporno ci co najmniej P2/P2A lub s zabezpieczone na całej powierzchni stałymi/ruchomymi kratami lub roletami przeciwwłamaniowymi lub okiennicami zamykanymi na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub kłódk wielozastawkow ; ww. postanowienia dotycz ce dodatkowych zabezpiecze otworów okiennych nie maj zastosowania w obiektach wyposa onych w sprawne zabezpieczenia elektroniczne,
 - 3) je eli suma ubezpieczenia ruchomo ci domowych i stałych elementów wyko czeniowych od kradzie y z włamaniem przekracza 50.000 PLN, to dom letniskowy oraz te budynki gospodarcze, z których prowadzi bezpo rednie przeje cie do domu letniskowego dodatkowo s zaopatrzone w alarm lokalny z monitoringiem z przybyciem załogi interwencyjnej do 25 min.
15. Za równorz dne zabezpieczenie do zamka wielozastawkowego uwa a si elektroniczny system zamykania bramy gara owej.
16. Po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka, Towarzystwo mo e podj decyzj o odst pieniu od niektórych wymogów dotycz cych zabezpiecze , okre lonych w ust. 13-15 albo uzale ni udzielenie ochrony ubezpieczeniowej od spełnienia dodatkowych lub odmiennych warunków w zakresie zabezpiecze .
17. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu domu letniskowego oraz ruchomo ci domowych i stałych elementów wyko czeniowych w domu letniskowym ustala si w warto ci rzeczywistej według cen z dnia powstania szkody, z zastrze eniem § 23 ust. 1 pkt 3) litera a) i b).
18. Wysoko odszkodowania za szkod ustala si według cen z dnia powstania szkody przyjmuj c za podstaw :
 - 1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o zapisy OWU,
 - 2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
 - 3) stan faktyczny szkody i okoliczno ci jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
 - 4) dla domów letniskowych i stałych elementów wyko czeniowych – koszty i ceny na danym terenie, nie wy sze ni okre lone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowane przez O rdek Wdro e Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „PROMOCJA” Sp. z o.o. lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbli onych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodost pne oferty sprzeda y z uwzgl dnieniem stopnia zu ycia technicznego,
 - 5) dla ruchomo ci domowych – koszty naprawy, czyszczenia, renowacji lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbli onych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodost pne oferty sprzeda y z uwzgl dnieniem stopnia zu ycia technicznego.
19. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli maj zastosowanie postanowienia OWU.

Klauzula nr 16 Ubezpieczenie nagrobka
§ 58

1. Na podstawie § 1 ust. 3, za opłat dodatkowej składki, przedmiot ubezpieczenia określony w § 14 ust. 1 rozszerza się o nagrobek, stanowi cy własno Ubezpieczonego lub osób bliskich pozostaj cych z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, znajduj cy si we wskazanym w umowie ubezpieczenia dodatkowym miejscu ubezpieczenia, za które uwa a si adres cmentarza na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Za nagrobek uwa a si murowan budowl naziemn wybudowan w miejscu pochówku za zgod zarz dcy cmentarza.
3. Ubezpieczenie nagrobka obejmuje szkody b d ce bezpo rednim nast pstwem ni ej wymienionych zdarze ubezpieczeniowych: deszcz nawalny, dewastacja, fala ponadd wi kowa, grad, lawina, po ar, silny wiatr, nieg i lód, trz sienie ziemi, uderzenie pioruna, uderzenie pojazdu, upadek drzew lub masztów, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie. Je eli współubezpieczony budynek mieszkalny lub ruchomo ci domowe i stałe elementy wyko czeniowe s ubezpieczone od powodzi, to zakres tego rozszerzenia obejmuje również powód .
4. Sum ubezpieczenia nagrobków Ubezpieczaj cy ustala na podstawie warto ci rzeczywistej za któr uwa a si warto odpowiadaj c kosztom naprawy/wymiany, remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzgl dnieniem takich samych lub najbardziej zbli onych parametrów technicznych, wymiarów, konstrukcji i materiałów lub zakupu/wytworzenia nowego mienia tego samego rodzaju, typu oraz o takich samych lub najbardziej zbli onych parametrach technicznych w oparciu o ogólnopolskie oferty sprzeda y, pomniejszon o stopie zu ycia technicznego.
5. Suma ubezpieczenia stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa w okresie ubezpieczenia. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na okres dwóch lub trzech lat Ubezpieczaj cy ustala sum ubezpieczenia, która stanowi górn granic odpowiedzialno ci Towarzystwa dla ka dego rocznego okresu ubezpieczenia.
6. W ramach sumy ubezpieczenia przedmiotu, który uległ szkodzie Towarzystwo pokrywa poniesione w zwi zku z wyst pieniem zdarzenia ubezpieczeniowego udokumentowane i uzasadnione koszty akcji ratowniczej.
7. Poza wył czeniami okre lonymi w § 4 i § 21, zakres ubezpieczenia nagrobka nie obejmuje tak e odpowiedzialno ci za szkody powstałe na skutek:
 - 1) wady materiału, niewła ciwego wykonania lub wadliwego monta u nagrobka,
 - 2) zabrudzenia, opalenia, działania wosku,
 - 3) działalno ci zarz dcy cmentarza, firm pogrzebowych i kamieniarskich.
8. Rozmiar szkody w ubezpieczeniu nagrobków ustala si w warto ci rzeczywistej według cen z dnia powstania szkody, z zastrze eniem § 23 ust. 1 pkt 3) litera a) i b).
9. Wysoko odszkodowania za szkody w nagrobku ustala si według cen z dnia powstania szkody przyjmuj c za podstaw :
 - 1) ustalony rozmiar szkody w oparciu o zapisy OWU,
 - 2) udokumentowane, poniesione koszty potwierdzone oryginałami faktur lub rachunków,
 - 3) stan faktyczny szkody i okoliczno ci jej powstania, stwierdzone przez przedstawiciela Towarzystwa na miejscu szkody przy współudziale Ubezpieczonego lub osób przez niego wskazanych,
 - 4) koszty i ceny na danym terenie, nie wy sze ni okre lone w publikacji o cenach w budownictwie, publikowane przez O rodek Wdro e Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa „PROMOCJA” Sp. z o.o. lub ceny zakupu/wytworzenia mienia tego samego rodzaju, typu i o takich samych lub najbardziej zbli onych parametrach technicznych, w oparciu o ogólnodost pne oferty sprzeda y z uwzgl dnieniem stopnia zu ycia technicznego.
10. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Klauzuli maj zastosowanie postanowienia OWU.

Podstaw obowi zywania niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia stanowi Uchwała nr 89/17 Zarz du TUW „TUW” z dnia 21 marca 2017 roku oraz Zarz dzenie Prezesa Zarz du TUW „TUW” nr 16/17 z dnia 28 marca 2017 roku.

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia maj zastosowanie do umów zawieranych od dnia 15 kwietnia 2017 roku.